

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1933.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

ISTEN PÉNZÜGYEI

Írta: SZATHMÁRY LAJOS dr. (Oravica)

Minden alkotó tevékenységnek, legyen az egyházi, társadalmi, vagy gazdasági, megvan a maga lélektani magyarázata. Aminthogy megtaláljuk a lélektani okát az elmaradó munkának is.

A bánsági magyarság az elmúlt húsz év történelmi időfolyásában nagy volt az építőmunkában. A nemzeti áldozatkészség ragyogó alkotásai sorakoznak egymás mellé. A Magyar Ház, templomok, imaházak, hitvallások iskolák, közművelődési házak stb. Ime néhány névtelen példája a hihetetlen erő kifejtésnek: egy száz lélekszámú gyülekezet elemi iskolát tart fenn, egy másik falusi pedig öt tanerős iskolát. Van egy négyszáz lélekszámú kis városi gyülekezetünk, amelyik három tanerős iskolát és külön óvodát tart fenn.

És most a gazdasági és politikai depresszió idején halad a megvalósulás felé egy új intézmény: a bánsági-temesvári anya- és csecsemővédelem. A napi sajtóban olvassuk, hogy miként kerülnek a szebbnél-szebb adományok a nemzeti áldozatkészség oltárára. Ez az új alkotás a legszebb gondolat, a legáldottabb elképzelést jelenti népiünk számára.

Az ilyen intézmény áldásos tevékenységét ismerjük a Csiki Magyar Egészségházból. De nemcsak a bánsági, hanem az ország egész magyarsága gyakorolja folyamatosan húsz év óta az áldozathozatalt, amikor templomot, iskolát, árvaházat, közművelődési intézményeket, gazdasági, szövetkezeti, társadalmi intézményeket kellett és kell létrehozni és fenntartani.

Hogy ez az áldozatos tevékenység általános és nemcsak a pénzes osztály gyakorolja azt, kitűnik abból, hogy a pénztelen kismembek a természetbeni adományaikkal jelentős részt kérnek abból.

Az elmúlt évben tette le a magyarság e tekintetben a legnagyobb vizsgát, amikor hónapok leforgása alatt öt milliót meghaladó adományaival egymaga építette fei Józseffelvát, bukovinai testvereinknek földig égett faluját.

Sokan keresik okát, megfijétésének ennek az egyetemes közmunkának, amelyik nem hogy csökkennie, hanem mind erősebbé válik. Szövevényes nagy lelki munka az, amíg az ember, a család, egy nép odanevelődik, hogy megértse és gyakorolja a közzért való áldozatkészség lelki parancsait.

Ha valaki a lelki rugókat hővebben szeretné megismerni, kitűnő olvasmánnyal szolgál erre egy kis füzetecske, mely az „Ifjú Erdély” kiadásában jelent meg. Fiers Elek írta és Isten pénzügyei a füzet címe. Egy lelkipásztor naplójegyzeteit tartalmazza. Meggyőzően tárja elénk, hogy miként válik a föld porából teremtet ember valóban a teremtés koronájává.

Tele van a kis füzet élő példákkal és van elméleti része is. Egyszerű a módszer, amivel átértékeli az embert magasabbrendű emberré, az embertársaiért, a közzért tevékenykedő emberré, a földi javakat pedig a közérdeket is szolgáló javakká.

Egy gyakorlati példával vezetem be a füzet futó ismertetését: Anarrier Vilmos skót árvagyerek esetével. Tanulónak kerül egy cipész házához, aki őt a maga mesterségére nevelte. A gyermek gyámjában a férfi-ideált tisztelte és minden vagyja az volt, hogyha felnő, ő is árvákat vegyen gondjába. Amikor önálló iparos lett, szerzőjevel együtt megszerezte az első árvát. Aztán mind több árvát vett magához és közben alázatos megdöbbenéssel fedezte fel, hogy ke-

nyere nem hogy fogyna, hanem gyarapszik. Mikor tizennégyre nőtt az árvák száma, Anarrier szállásán minden talpalatnyi hely fekvőhely volt. A végén el kellett utasítania az új jelentkezőket.

Egyszer nagyösszegű csekket hozott a posta. Az ismeretlen jötevő azért küldte, hogy házat vegyen az árváknak. Vett is Glasgowban hatalmas területet és ezen megépítette az első házat. Idővel sok ilyen kis pavillon épült és mindenikben egy árvaatyja vezetésével tizenkét-tizenkét árva tanult egy-egy mesterséget. Nemsokára újabb ismeretlen jötevő jelentkezett és egy nagy hajót ajándékozott Anarriernak azzal, hogy azon az árvákból jó hajósokat neveljen. A közelmúltban a kanadai kormány kért sok hajóst és iparost az Anarrier-árvaházaktól, amelyekben ma már kétezer árva gyermeket nevelnek.

Fiers Elek ezen és sok más példán építi fel elméletét, amelyet röviden Isten pénzügyeinek nevez.

Az elméleti részben így fejt ki a két gondolatot: Isten az emberre bízta a földet és annak javait. Az ember hivatása az, hogy a rögöt, a kenyeret és aranyat lélekkel töltsen meg. Az embernek az volt az első dolga, hogy az aranyon a maga képét, lelkét ábrázolta. Innen kezdődik az emberi nem romlása.

Az emberek lelki arcát ma is pénzük mutatja meg. „Ha megmondod mire megy el a pénz, akkor már megmondom, ki vagy”. „Ahol a ti kincsetek, ott van a ti szívetek”. „Mutasd meg kiadásnaplódat és akkor kezembem van lelked röntgenképe.”

Minden anyagi érdek meglepően személyesül és magán hordja gazdája lelkét. A harminc ezüst pénz például pontosan meghatározza, ki volt Judás. Ahol az aranyból bálvány lesz, ott nincs szó az Istennel való frigykötésről.

Az aranynak lelkét kell adni. Az aranyon sokszor a jószág képe van, csendjében a lélek szólal meg. De igen gyakran egy jóllakott kérődző állat tekintete parázik vagy egy fenevad szemé villámlik a pénzen, de kitapinthatók rajta a keselyű karmai is.

Sok háznál fölös mennyiségben van fehér kenyér. Egy ember öt helyett eszik, miközben tudja, hogy az ucca másik végén gyermekek sirnak az éhségtől. Eszik, jóllakik, aztán összehajítja az asztalkendőjét. Mielőtt lenyugodna, összekulcsolja kezét és egészen nyugodtan mondja: „Miatyánk!...”

Közben meg van győződve, hogy imádkozik. A földi javaknak mi nem tulajdonosai va-

gyunk, hanem csak ingyenbérleti. A bérlet is csak a visszavonásig a miénk. Veritékezünk, megtanulunk imádkozni és egyszer visszatérünk a földbe. Mi csak jövevények vagyunk itt a földön. Pénz, bér, örökség, nem a miénk. Ezt jegyezze fel a földműves földjének határkövére, az iparos, kereskedő pénztári naplójába, a tőkés pedig a páncélszekrényére. Egyszer felmondanak földi életünkben és számot kell adnunk sáfarkodásunkról. Megjelennek az okozott és az általunk felitatott könnyek.

Az istenfélő lélek néha, konkrét belső esetekben parancsokat kap. Kötelesek vagyunk adni, vetni. Aratás lesz belőle. Miképpen? Isten tudja. Az eredményre nem fontos, hogy én azt tudjam. Az adakozók mindig Istennek hiteleznek. Ahol valóban megismerkednek Jézussal, ott felgyújtja az embereket az adás szenvedélye. Az áldozatnak atavisztikus készsége hallatlan erőfeszlet. Vannak csöndben, névtelenül gyakorlatozók. Ezek tudják, hogy az élet egy hosszú folyamatos polgári részletteljesítés.

De jönnek a történelmi órák, amikor Isten azt mondja: „Megkivánom áldozataitokat.” Ekkor az élet egy kigyulladt magya. Mennyire egyszerű társaság Jézus tanítványainak köre. Mégis megrendült léptek alatt a föld. Világtörténelmet csinált velünk Jézus. Színes skála Péteről Tamásig. Péter gyűlékony, mint egy búzaasztag, minden pillanatban lángolni kezd. Tamás a szürke kismember, elrejtőző, mint egy díjnok. Lassú, szívós részletfizető. De eladja mindenét, ha út a történelmi óra.

Fiers a naplójegyzetek végén Franklin Benjamin sírfeliratát idézi, amivel a bibliai öt kenyér és a két hal történetének titkára mutat rá. Az öreg Franklin szappanfőző kisiparos volt. A bostoni temetőben álló márványsíremléken így van megörökítve a vallásos család emléke: „... Belső hitvesi egyetértésben éltek együtt ötvenöt esztendőig minden vagyon, minden nyereséges üzlet nélkül. Nagy családot tartottak fenn tisztességben, áldásos sikerrel nevelvén fel tizenhárom gyermeket és hét unokát. Lelkesítsen, ó vándor e példa a Gondviselőben való bizodalomra.”

Fiers gondolatainak és példáinak tükrében így derül ki, hogy Isten pénzügyeinek vagyunk mi is, erdélyi és bánsági magyarok, alázatos eszközei, amikor adunk, téglát vetünk és hordunk, gabonát öntünk a közös hambárba, szálló anyák és újszülött kis magyar csecsemők kelengyét adjuk össze és csekély keresményeinkből százekeket és milliókat teszünk össze évente az áldozatkészség oltárára.

Ez a mód és az út, amelyet húsz évvel ezelőtt választottunk, helyesen van megválasztva. Isten és népiünk igájában erősek lettünk és vagyunk. Az új európai élet, amely szemünk előtt alakul át, ezeken az eszméken épül fel. Tehát minden eddigi tevékenységünkkel, magatartásunkkal benne vagyunk az új európai élet áramlásában. Csak menetelnünk kell tovább hűségesen és összesen. Nekünk nem lesz nehéz az új élet kapuján átlépni. Szívünkkel, lelkünkkel, szenvedéseinkkel, megpróbáltatásainkkal két évtizede hordjuk tégláinkat az új Európa szebb épületéhez. Külön isteni kegyelem számunkra az, hogy megkímélt e munkánkban a véráldozattól, amit hoznak most Európa nagy nemzetei az új Európáért. Fogadjuk meg tehát ünnepélyesen, hogy mi is megteszünk továbbra is mindent, ami tőlünk telik a szebb jövőért.

Hitler kancellár a nyugati hadszínterre utazott Uj fegyvereket próbáltak ki a németek

Berlinből jelentik: A német fővárosból érkezett jelentés beszámol arról, hogy Hitler kancellár elhagyta Berlint és a nyugati hadszínterre utazott. A németek az utóbbi napokban új fegyvert próbáltak ki a La Manche-csatorna mentén és nagyszerűen bevált. Ezek a fegyverek rövidesen megtelepítést fognak jelenteni a világ számára.

Ciano gróf pályafutása

Ősi családi hagyományok s a fasiszta fiatalság legyőzhetetlen lelkesedése a politikai sikerek útján

Az ősei tengerészek voltak. Amalfiban éltek, az adriai tengeri halászfaluban, amely a IV. század óta a középkor derekig a levantei kereskedelemnek egyik legfontosabb olaszországi gócpontja volt. A neve: Ciano, görög eredetre vall.

Kianon görögül annyit jelent, mint azúrkek. Talán akkor jöttek az ősei az Apennin félszigetre, amikor a görög hősmondák kora lezajlott, vagy amikor Dél-Itáliát még Magna Graecia-nak nevezték.

LEGENDÁS HŐSTETEK ÚTJÁN

Az olasz külügyminiszter apja, Costanzo Ciano már Livornóban született. A család valamikor átköltözött a Líguri tenger partjára. Ott is őseik nehez mesterségét folytatták a család tagjai. Volt közöttük tengerész, kereskedő, városi tanácsnok. A családnak voltak jó és rossz rapjai. Costanzo Ciano is az ősek pályájára lépett. A tenger katonája lett, hogy a világháború vízvívatarát átküzdje, legendás hőstettek után elnyerje az arany vitézségi érmét, a Duce barátságát és Cortelazzo grófia címet.

Costanzo Ciano háborús tettei az olasz vitézség aranykönyvében vannak feljegyezve. Elsőnek ismerete fel a MAS-ok (tengeraltjárók ellen harcoló motorosónak) tengeri harcászati nagy jelentőségét. Ő volt az, aki Gabriele D'Annunzioval, a költő-katonával és Luigi Rizzoval, a Szent István magyar csatahajó elsüllyesztőjével véghezvitte a buccari kalandot 1918 februárjának egyik ködös hajnalán, a mikor a velencei flottabázisról három gyorsjáratú MAS-szal átszelték az Adriai tengert, belopództak a Quarnerói öbölbe, onnan pedig bemenekedtek a jól védett Buccari öbölbe. Több hajót elsüllyesztettek, majd

a portorei tüzérvetkek rettenetes tűzzáporában újra kitörték a nyílt tengerre és sértetlenül értek vissza fázispontjukra.

Az olasz külügyminiszter apja tevékeny részt vett a fasiszta forradalomban. Leghűségesebb munkatársa volt a Ducenak. Megalapította a livornói fasiszták, postaminiszterséget vállalt, majd át vette a közlekedésügyi minisztérium vezetését.

1930-ban a fasiszta nagytanács tagjává választották.

1931-ben elnyerte az admirális rangot és a Szent Annunziata-rendet.

FÉRFIASAN ÉS LELKIOSMERETESEN SZOLGÁLNI A HAZÁT

Galeazzo Ciano, Cortelazzo grófja, az olasz külügyminiszter, 1903 március 18-án született, ugyancsak Livornóban. Gyermekkorra egybeesik apja hőstetteivel.

Előtte állott a bálvány: az apai példa, amely nyílegyenesen mutatja a kis Galeazzónak az utat, hogyan kell férfiasan, fázadhatatlanul, hűséggel és lelkiismeretesen szolgálni a hazát.

Alig 20 esztendő, amikor a fasiszta forradalom kibontotta zászlóját és az olasz félsziget megrengett a Giovinetta lüktető dallamára és az ifjúság jegyében elindult egy győzelmes, új és szebb élet. Galeazzo Ciano ott menetelt a Marcia su Roma elszánt ifjai között.

„ROMA O MORTE!” — „ROMA, VAGY HALÁL!”

Ezek az ifjak nem kintünetekre vágytak, hanem harcra, nem a kényelmet keresték, hanem a küzdelmek fázadalmait. Idealisták voltak, hajthatatlanok, lángoló hitűek. Hitték abban, hogy számukra nem létezik lehetetlen, nekik minden sikerül. És ez a hit volt a győzelmi kovásza. Jelszavuk volt: „Me ne frego” — ami magyarul annyit jelent: fűtyülök rá!

Erezték, hogy az idő nekik dolgozik. „Roma o morte” — Roma, vagy halál — hirdették, nunt a Risorgimento lelkes harcosai. És győztek!

TAVOLKELETI KÜLDETÉSBEN

Amikor elültek a fasiszta forradalom hullámai és az új élet jegyében megindult a munka Olaszországban, gróf Ciano beiratkozott a római egyetem jogi karára. Diplomátának készült. Az egyetemi tanulmányok azonban nem elégítették ki tevékenységét, munkára, harcra termett lelkét, írni kezdett, mint újságíró.

Először a „La Tribuna”, majd az „Il Nuovo Paese” című lapnak volt a munkatársa.

Az újságírói pályá mozgalmasága mellett kintünettel tette le vizsgáit. A doktori diploma megszerzése után a külügyminisztérium szolgálatába lépett. A Chigi-palota régi, poros hagyományait új élet zöldjével festették át a fiatalok. Gróf Ciano először Rio de Janeiroban működött, majd Buenos Airesben. A ranglista, a számláltra nem bírta el ennek a fiatalembernek feltörő ambícióit.

Soron kívül lett titkár és mint ilyen, a Szent-széknél akkreditált olasz nagykövetséghez került.

Itt sem maradt sokáig. Tehetsége vitte tovább és előre. Kinevezték Pekingbe alkonzulnak, majd főkonzulnak Sanghaiba, ahonnan Kinába került ügyvivőnek.

Pekingben ismerte meg Edda Mussolinit, a Duce legidősebb lányát, aki akkor 1930-ban, világkörüli úton volt. Az ismeretségből szerelem lett, a szerelemből pedig házasság.

Sanghai tartózkodásuk alatt két gyermekük született. Az ottani zürzavaros politikai helyzetben sokszor válságossá vált a Ciano-család élete.

Amikor lőtték Sanghai, Edda a városban maradt és gyermekeivel játszott.

Az apja vére kering ereiben, ezért mondogta egy-egyben a Duce legidősebb lányára:

— Olyan, mint én vagyok, az én leányom!

Gróf Ciano távolkeleti állomáshelyén egyre jelentősebb szerepet töltött be az ottani diplomáciai életben. Előnye volt annak a népszövetségi bizottságnak, amelyet a sanghai viszály kivizsgálásával bíztak meg. Itália első delegátusaként vett részt a sanghai kínai-japán értekezleten, majd Kinában tejhatalmú miniszterrel léptették elő.

A Duce a fiatal Ciano-ban azonban nemcsak a jevét, hanem a jó diplomatát is becsülte. 1933-ban

Mindenütt ott van, ahol Európa sorsát intézik

Afrikából hazatérve, 1936 júniusában külügyminiszterre nevezték ki. Ettől az időponttól a Ducenak legközelebbi munkatársa. Mint külügyminiszter tevékenyen vett részt a Róma—Berlin tengely megszilárdításában és a különböző államokkal kötött egyezmények létrehozásában. Hogy csak néhányat említsünk meg ezek közül. felsorolhatjuk az 1937-ben az Angliával az Olasz Kelet-Afrika és az Angol Szomáli között felmerült gyarmati kérdések rendezésére kötött egyezményt, az ugyancsak 1937-ben Jugoszláviával kötött barátsági szerződést.

1938 november 2-án gróf Ciano résztvett a bécsi döntőbíráskodásban, mely rendezte a volt Csehszlovákia és Magyarország között fennálló határkérdéseket.

Mindenütt jelen van, ahol Európa sorsát intézik. Fázadhatatlan utazik, tárgyal, ellenőriz. Az érdekesség kedvéért feljegyezzük, hogy fél esztendő alatt milyen hatalmas utakat futott be szalonkocsijával és milyen fázadhatatlanul dolgozott hazája érdekében.

1938 december 18: Bastianini államtitkárral Magyarországra utazik, 1939 január 18-án már Jugoszláviában, Poljeben és Beljeben tárgyal Sztójadin viccsal, április 14-én Göringet fogadja Rómában, 15-én nagy beszédet mond Albánia visszafoglalása alkalmával a fasiszta kamarában, 18-án fogadja Telesi és Ceaky grófokat Rómában, majd április 20-án a Ducet kíséri el az 1942. évre tervezett világiállítás területére, április 23—24-én Velencében találkozik Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszterrel, de április 30-án már Gafencu román külügyminisztert fogadja Rómában, május 6-án aláírja Ribbentropnal Milánóban az olasz-német katonai és politikai paktumot, 10-én fogadja Rómában Pál jugoszláv régensherceget, 22-én azonban már Berlinben tárgyal... és így tovább, évek óta szakadatlanul.

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogyan bírja ezt a hatalmas munkairamot? A titka: az ifjúság fázadhatatlan munkakedve és a fanatikus hit, mellyel hivatásában és nemzete jövőjében bízik.

„COMBATTERE SENZA TREGUA!...”

Míg a fenti felsorolásban foglalt események lezajlottak, részt vett Albánia megszállásában. Repülőgéppel a megszállás óráiban az alig elfoglalt Tiranába repült és a Duce nevében híru hozta az olasz győzelmet és az új békét. És míg Zogu az olaszoktól kapott pénzen a bécsi aranyműfesszel nyole-

Mussolini betartotta az araboknak tett ígéretét

Szófiából jelenti a Stefani: A Slovo című lap azt írja, hogy Szomáli elfoglalása által a Duce betartotta az araboknak tett baráti ígéretét, amely akkor hangzott el, amikor Mussolini Tripolisban tartózkodott. Milliós és milliós arab reménye — akik felszabadulásukat várták — megvalósul akkor, amikor Európa nagy események küszöbén áll. (Rador.)

a londoni gazdasági világkonferencián már Ciano képviselte hazáját. Pályája egyre inkább felfelé ivelt.

1933 augusztusában a Duce a miniszterelnökségi sajtóosztály főnökévé nevezte ki a volt újságíró.

Itt hatalmas tevékenységet fejtett ki.

1934 szeptemberében már sajtó- és propagandaügyi államtitkár 1935-ig, amikor államtitkárból miniszter lett. Harminckét éves, mikor a Duce parancsára elvált a sajtó- és propagandaügyi miniszteri tárcától.

A „DISPERATA” KAPITÁNYA

Időközben kitört az olasz-abesszín háború. Gróf Ciano, aki apósa példájára már évekkal azelőtt letette a hadipilótai vizsgát, harctéri szolgálatra jelentkezett.

Mint az olasz légihadérő kapitánya, a Disperata elnevezés alatt híressé vált negyedik bombázó rajt vezette győzelemről győzelemre.

Az olasz-abesszín háború utolsó napjaiban merész vállalkozást kísérelt meg. Rajával Addisz-Abeba fölé repült az abesszín főváros elfoglalása előtti napon, hogy megkísérelje az ottani repülőter birtokbavételét. Vállalkozása a légelhárító tüzérsg heves tüze következtében nem sikerült. A lövedékek kilyukasztották gépének benzintartályát és csak csodával határos módon tért vissza Dessziebe, ahonnan elindult.

Sokoldalú tehetségét azonban mint az abesszín háború propagandafőnöke is hasznosan kamatoztatta. Az ő körültekintő tárgyalásainak köszönhető, hogy Ras Guga és a Galla-törzs behódolt az olaszoknak.

vanszemélyes arany étkészletet készítettett, kijárta, hogy az albán köztisztviselők hónapokra visszamenőleg megkapják elmaradt fizetésüket.

Csodálkozhatunk-e azon, hogy gróf Ciano Albániában kitörő lelkesedéssel ünnepli, valahányszor ott megfordul?

Villája Rómában van, a Pincio tövében. Ott lakik feleségével, gyermekeivel. Gróf Ciano a lelkedvesebb világi. Edda Mussolini pedig a legjobb háziasszonya Rómának. Villájuk a római társadalmi élet egyik központja.

Híres vadász, nagyszerű úrlovás, szenvedélyes repülő, mestere a golfnak, az autózézetésnek.

„Combattere senza tregua” — szünet, pihenés nélkül küzdeni kell! Ez a kedvenc szavazárása. Célja, amint azt 1939 novemberében az olasz parlament megnyitását mondtó beszédében kijelentette, az egységes, felfegyverzett Olaszország, amely Rómából az ujjáépítés útját mutatja... (—r.—r.)

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon

A NÉVTELEN ASSZONY

A főszerepekben: Sybille Schmitz, Tasnády Mária, Albrecht Schönhals

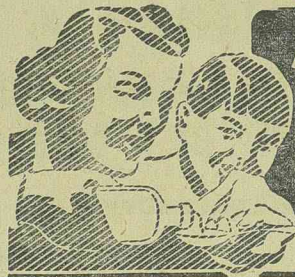
A POLLO mozi

JELSZÓ: MACHIN

Bűnügyi film a mai időkből. A főszerepekben: Paul Dahlke, Hilde Weissner, Viktoria v. Ballasko, Harald Paulsen

Egy angol repülőteret épíztífőitak a németek

Berlinből jelentik: Az egyik repülőraj pánikának csütörtökön sikerült megtámadni a repülőterét. Az angolok nem vették észre a gépeket, csak akkor, amikor azok már lebombázták bombáikat. Ez valószínűleg annak tulajdonítható, hogy a földön lévő angol gépek motorozták és így elnyomták a német gépek zaját. A bombák nagy rémületet keltenek az angolok körében. A német repülőgépek gyűjtőbázisát dobták a repülőgépekre és robbanó bombákat a gépszínekre. Hatalmas tűzvész keletkezett, amely valamennyi repülőgépet és hangárt szétfűtötte.

KÖHÖGÉS ELLEN FAMEL

SZÖRPOÁT MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY

Turnu-Severini tárgyalásról kiadott hivatalos jelentés szerint:

Kilátás van a román-magyar tárgyalások újrafelvételére

Turnu-Severinbe küldött tudósítónk jelenti: A román-Severini román-magyar tanácskozások 3-ik ülésszakának első tárgyalási napja.

Pop Valér dr. és Bárdossy László jövetelét remélhetőleg reggel 6 óra tízenként percre várják, ek-kellett volna a bucarestii menetrendszerű gyors-Trainu Severinbe megérkeznie.

A szerelvény azonban némi késéssel hét órákor futott be a pályaudvarra.

Amihez hozzá volt kapcsolva Pop Valer dr. kísérete, a szalonkocsiból elsőnek Bárdossy bucarestii magyar követ, majd a román delegáció vezetője lépett le. A magyar követet Rudnay András társasági titkár és Gvártás László, a Magyar Távirati Iroda bucarestii képviselője várta, míg Pop Valer dr. Dragalina tábornok fogadta.

MEGÉRKEZNEK A BIZOTTSÁGOK.

A Kultúrpalota környékét, ahol a megbeszélés folytatott, már a kora reggeli órákban rendőr és rendőrgyőr vette körül és a személyi, valamint a műfelforgalmat leállították. Az újságírókat és fotográfusokat csak kellő igazoltatás után engedték be. Az újságírók és fényképezők az épület bejárata előtt várakoztak. Pontban délelőtt tíz órákor Kultúrpalota előtt gépkocsis állt meg és abból Pop Valer dr. a román bizottság elnöke, Valnarescu társasági titkár és Ducea követéségi titkár társaságában szállt ki. A román delegáció vezetője láthatóan kibőve, kialudva haladt fel az épület vörös szőnyeggel borított lépcsőin.

Nemsokkal ezután, tíz óra tíz perckor érkezett meg Hóry András dr. Rakolcsay László vezérkari főnök kíséretében. Néhány perc múlva két lovaskocsis állt meg a kordonon belül.

A kocsiról két hatalmas börtötelt emeltek le és ezeket felvitték a tárgyalóterembe Hóry és Pop Valer részére.

A könyvtárszobában, ahol a megbeszélések folytak az asztalokon minden bizottsági tag elé három féle újság és jegyzet blokkot helyeztek el, amelyek minden egyes lapjának felső részén a külügyminisztérium hivatalos felirata van nyomtatva. Ezen kívül mindenki előtt íromappa fektet egy üveg tündér és a román nemzet színeket viselő ironok és tollak. Hóry András dr. gyorsíróját eredeti helyéről le szemben helyezték el, mert

a magyar delegáció vezetője halkabban beszélt és nem volt eléggé hallható.

Amal is inkább, mert a hatalmas könyves polcok, amelyek a helyiség három oldalát borítják elnyeltek a hangokat.

ÚJ MAGYAR JAVASLAT

Délelőtt féltizenegy órákor a román bizottság főbb tagjai is megérkeztek: Dragalina tábornok, Iott és Brossu miniszterek, valamint a szakértők, statisztikusok és titkárok. Tíz perc múlva, tíz óra egyen perckor Náday István altábornagy helyettes vezérkari főnök, Újszászy István vezérkari ezredes, Újváry Dezső követéségi titkár, Zilahy Jenő helyettes sajtófőnök, és Szentpétery György vezérkari zázados érkezett meg. Mindjárt ezután megkezdő-

Gibraltárban megtiltották az angol íont bevitelét

Madridból jelentik: Lalineából érkezett hírek szerint a gibraltári hivatalos lap megtiltotta, hogy Gibraltárban az angol bank, a skóciai bank és az északirországi bankjegyeit behozzák.

Ez az első alkalom, hogy London félt a hitelét, illetve fél a hitelrontástól és fél a bankjegycserepéztéstől.

Spanyol körökben megjegyzik, hogy Franco a polgárháborúban megtiltotta a spanyol bankjegyek behozatalát, amit Anglia annak idején élesen elítélt, pedig akkor a Gibraltárból és Tangerből való spanyol bankjegycserepéztést akarta Franco megakadályozni.

dött az ülés amely háromnegyed 11-től negyed tizenkét óráig tartott. A 30 perces tárgyaláson,

Hóry András átnyújtotta Pop Valer dr.-nak az újabb magyar javaslatokat

és ugyanakkor a román delegáció vezetője kormánya álláspontját adta át írásban. Ezután mindkét bizottság visszavonult az újabb helyzetet tanulmá-

nyozni. A magyar delegáció egyik könyvtárszobában maradt, míg a románok az épület emeleti erkélyén helyezkedtek el.

Mialatt a két bizottság külön tárgyalást folytatott, Rakolcsay László vezérkari őrnagy három negyed tizenkét órákor gépkocsin a Zsófia hajóra sietett és onnan negyed egykor tért vissza kezében iratokkal. Az újságírók a két bizottság külön tárgyalásának tartama alatt a Kultúrpalota egyik földszinti helyiségében várakoztak türelmetlenül figyelve az emeleti lépcsőt, nem hozzák-e még a hivatalos közleményt. Időközben újabb hírlapírók érkeztek. Ezek között az egyik török kollégát említük meg, aki három nagy török lap kiküldött munkatársa. Névének közlésétől el kell tekintenünk, mert ennek a török újságírónak olyan hosszú neve van, hogy ez újabb háromperces telefonbeszélgetést jelentene.

Babuczay György

A közös hivatalos közlemény

A tárgyalás után a következő közös hivatalos jelentést adták ki:

Miután a főmegbízottak kormányainak személyesen tették jelentést a tárgyalások menetéről, a két bizottság augusztus 24-én délelőtt 10 óra 30 perckor egy harmadik ülést tartott. Megállapodtak abban, hogy a tárgyalás nyelvéként a német nyelvet használják, a jegyzőkönyvet német és francia nyelven vezetik azzal, hogy hitelesként a német szöveget fogadják el.

Hóry András magyar királyi titkos tanácsos átnyújtotta a magyar királyi kormány emlékiratát, amelynek megvizsgálása végett az ülést megszakították. A teljes ülés újból megnyitása után Pop Valer dr. román főmegbízott választott a magyar küldöttség emlékiratára. Mivel a két küldöttségnek nem sikerült közös tárgyalási alapot találni, a magyar födelegátus kérésére a megbeszélések befejezetnek nyilvánítják, kifejezve azt, hogy mégis fennáll a kilátás, hogy a tárgyalásokat a legrövidebb időn belül ismét felveszik.

AROMÁN SAJTÓ HANGJA:

Nem elég egyszerűen feldobni a jelszót...

-- írja a Curentul--

„Fogjunk össze az agrár és nacionalista állam érdekében“. Sokkal több értékes elemmel rendelkezik a nép, mint azt a „politikai osztály“ gondolja

„Vétettünk a földművesosztály ellen“

„Curentul“: Adjuk össze, hogy a földműves osztály mennyi áldozatot hozott az országért 1939 március 15 óta. Csak a hosszú katonai szolgálatra és a rekiválásokra gondoljunk és állítsuk szembe ezt a ipar és kereskedelem által hozott áldozatokkal. Az ipar alkalmasszerű hasznát húzott az adott helyzetből, míg a földművesnek maximális árat fizettek terményeikért. Pedig

a földműves osztály képezi az alapot,

melyen az életképes román államot újjá lehet építeni. A kiválasztásnak csak a nemzetiség és a munka lesz az alapja. De a román jelleg nem téveszthető össze a henyeléssel, ellenkezőleg: a munka adja meg az egyén értékét. Németországot és Olaszországot nem a nacionalizmus cico-mája és látványossága emelte magasba, de

a faj megkettőzött munkaakaratára.

A nacionalizmus, a munka felsőbbiségét jelenti. Nem elég azonban

egyszerűen feldobni a jelszót,

arra is szükség van, hogy a munkát az állami hivatalokban megbecsüljék. Ha az arra érdemes

nem részesül megbecsülésben, elveszti kedvét. Nem késhet az állam ujjáalkotása, ez azonban nem valószínű meg paródiával.

Sokkal több értékes elemmel rendelkezik a nép, mint azt a „politikai osztály“ gondolja,

munkakedvük fejlesztésére, szükség van arra, hogy az államot teljesen átszervezzék. Minden nap ismételnünk kell:

vétettünk a földművesosztály ellen.

Ne hazudjunk többé és kerüljük a csábító ékes-szólást. Férfiasan vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és a tévedések beismerésével találjuk meg a helyes utat. Ugy,

amint eddig ment, nem mehet tovább.

Ez a vélemény uralja a románság meggyőződését. Tünjön el, ami gyöngítés jelentett. Mindazok, akik a politikai vezetésben résztvettek és közvetlenül, vagy közvetve felelősséggel tartoznak, vonuljanak vissza. A nemzet döntött ezekben a tragikus hónapokban s ez egy szóban fogható össze: „elég!“ Fogjunk össze az új agrár és nacionalista állam érdekében.

Hivatalos közlemény a Temes-Torontál megyében történő rekiválásokról

Popovici Virgil ezredes-prefektus és Nasturas ezredes, a hadkiegészítő parancsnokság vezetője aláírásával a következő hivatalos közlemény jelent meg:

Magasabb helyről történt intézkedés alapján tudomására hozzuk Temes-Torontál megye egész lakosságának, hogy jelenleg részleges rekiválások a megye egész lakosságánál nemzeti

különség nélkül folynak. A rekiválások a rekiválási törvény alapján mennek végbe.

A rekiválási bizottságok községről-községre jelennek meg, hogy a folyamatban lévő mezőgazdasági munkálatokat ne hátráltassák.

Az ezen intézkedésekről való eltérést azonnal a megyei prefektúra, vagy a hadkiegészítő parancsnokság tudomására kell hozni.

Egyéni hullámhosszon

Amerikában, mint hírlík, minden ember rá-diója mellé egyéni hullámhosszt is vásárolhat. Mindenkinek szava lesz, nemcsak a maga kis társadalmi berkeiben, hanem a levegőben is.

Amint elgondolkozom ezen, önkénytelenül is megállapítottam magamban: mi ismét megelőztük a hatalmas Amerikát, itt minálunk anynyian beszélnek már a „levegőben“, hogy tisztára felesleges erre külön engedélyeket kiadni.

Szerencsés korban élünk. Annyi minden történik naponta minálunk, hogy egy békebeli fantázia számára évekig elég volna idegizgató anyagnak. És nekünk ez mégis kevés; ha bekapcsoljuk „egyéni hullámhosszunkat“, az arányok százsorosra nőnek és képeztünk, mint a vadul viharzó tenger vízkristályai, szerte sziporkáznak. Az egyéni hullámhosszra kapcsolt ember se hall, se lát. Hiába fenyegetik törvényekkel, hiába íródtak a szabjefogás legmodernebb fenyegetéseiként a Büntető Törvénykönyv 322-es és következő paragrafusai és hiába a statáriális bíróság, vagy a kényszerlakhely, új és udvarias beállítottságával, itt már nem lehet még kínai fallal sem megállítani az emberi szokást. Az egyéni hullámhossz győzött, az emberek beszélnek a levegőbe.

Pedig sok mindenről van szó. Európa legnagyobbabb sarka békére készül. Mindenki, aki csak számba jöhet, ez az óhaja. Legyen egyszer béke! Békét azonban nem könnyű készíteni. Ma Isten kell hozzá, aki semmiből tud valamit létrehozni, aki teremteni képes, mert a béke anyaga elkoptott, eltűnt, tengerbe veszett, vagy feryobbant a mai emberi élet lehibeteg vakvágányán. A politika tölti ki azt a nagy anyaghiányt, amit a szeretet nyersanyagának kifogyása jelentett. Szeretet helyett ma mindenki politizál. Politizálnak Londonban és Turnu-Severinben, New-Yorkban és Monacóban, Tangerben és a tengeren, mindenki mindenhol, a főpincér és a kártyapartner, a rózsafüzéres öreganyó és a milliomos nagykereskedő, pap és újságíró, városi tanács-tag, állami tisztviselő és vasúti nyugdíjas, a korzón és a parton, esőben és napsütésben, csillagok alatt és felhők között, feleselős és felelőtlenül, tisztaszívűből és szívtelenül, tehetősén és tehetésgelényen, más nótáját fújva és egyéni hullámhosszon.

Egyre nem gondol csupán senki. Ennek a túlfűtött, politikusi lelkiállapotnak a káros voltára. Nem a szívre és az agyra gondolok. Azok ha pusztulnak és elromlanak, — az egyetemek képesek az orvos utánpótlást még a zsidótörvény dacára is behozni. En a legfőbb dologra gondolok: a békére. Nem gondolnak vajjon az egyéni hullámhosszon hírtszolgáltató légtörzások arra, hogy az ó hírverésük kárára lehet nagy reményünknek, a békének? Nem gondolnak arra, hogy mi már eleget éltünk háborús felkészültségben és szeretnénk már békét földi napjainkban, amikor nem lövészárok nőnek és drótsóvények a búzaföldeken, hanem gabona? — Igaz szólás-mondás, hogy kutyagatás és szamarbörgés nem hallatszik az égbe, de tapasztalhattuk már, hogy a világ dolgai sokszor buknak kis „incidenseken“. A béke kárára pedig könnyű vétkezni.

Talán még nem felejtettük el a békebeli képviselő jelöltet, aki egy tükrödarabon bukott meg. A jelölt úr nagy szónok volt, kitűnő cimborá, jó politikus, mindenki őt akarta megválasztani és úgy is indult minden... és így is lett volna minden, ha egy neveléses kis tükrö darab közbe nem lép. Akkor ugyanis, midőn a hatalmas propaganda beszéd a diszcarnokban elkezdődött és a ragyogó napsütés aranyozta keretben a szónok az emelvényre lépett, a tülszűfolt terem valamelyik sarkában egy egyéni hullámhosszon gondolkodó suszterinas kipróbálta a fénytörés törvényeit. Ki tehet róla, hogy őt is a legfőbb dolog, a szónok beszéde érdekelte és pont a szónok szemét szemelte ki kísérleti központjával. A kis tükrörről a fényvetődés nyomán a kis fénykarika odatapadt a szónok arcára és ott maradt csökönyösen a csúfos felsülős, a kinevetetés szomorú felvonása pillanatáig, mert a szónok nem tudott a zavar miatt beszélni, nem tudta elmondani nézetét és ígéréteit. A tömeg pedig, mely először megütközve nézte, mikor látta a tükrö csökönyös kintartását, kinevette.

Mondják, a szó, a beszéd bizonyos szempontból az emberi lélek tükrö. Vigyázzunk beszédeinkre, ne hagyjuk egyéni utakon barangolni, hanem kapcsoljuk a nagy, közös, mindannyiunk vágyának hullámhosszára, a béke irányában, nehogy netalán a mi egyéni hullámhosszon tükrözze agyon szívünk vágyát, jövőnk reményét, a békét.

Szalai András

Öfelsége a király látogatása az országőrparancsnokképző táborokban

Lelkes szeretettel vették körül a táborokban az uralkodót

Bucurestiből jelentik: Öfelsége a király ma meglátogatta a brezdai Országőr parancsnokképző táborát, ahol Sidorovici Teofil, Toni nemzetnevelésügyi államtitkár, Soimescu tanácsos és más vezetőségi tagok fogadták. Georgescu őrnagy üdvözölte az uralkodót és hódolatteljes szavai-ban kifejtette, hogy

a fehér hadsereg felelőssége tudatában az új nemzeti állam felépítéséért dolgozik áldozatkészen, hogy méltók legyenek a nagy király jószágára, bizalmára és szeretetére.

Köszönjük Felsőgednek — mondotta többek között Georgescu őrnagy — hogy a trón magasságából leszállt közenk, akik egész lelkiünkben acél-falat övezünk Felsőged magas személye köré, hogy minden hullámnak gátat vessünk. Felsőged aggodó gondoskodással örökdiók sorsunk felett és magasrendű önmegtartóztatásból példát ad számunkra, akik e haza jövő hadseregeként a béke megvédéséért és egy új országért, egy új nemzeti életért élünk és munkálkodunk.

A beszédet színni nem akaró éljenzés követte, majd Öfelsége ellépett 800 cserkészparancsnok arcéle előtt, akik különböző sportágakból és országőr tevékenységi ágakból nyújtottak mu-

tatványokat. Délben díszülés volt, ahol ünneplésen letették az országőr mozgalom székhelyébe az 1934 évi megemlékezésre az alapkövet.

Délután Öfelsége a predeali országőr-leveles táborát látogatta meg, ahol Viorica Liti üdvözölte az uralkodót és elmondotta, hogy 12 országőrparancsnoklány hódolatát tolmácsolják akik határtalan ajándéknak tekintik Öfelsége személyes megjelenését körükben. Eltávozon innen szerte az országba, falvakba és városba és elvisszük magunkkal a hitet, hogy áldozati készségben nem ismerünk határt, bárhova szólítson Felsőged akarata.

Az üdvözlésekre II. Carol király a következő szavakkal válaszolt:

— A szavak nem elegendők annak a köszönetnek és hálának kifejezésére, amelyet érzelha köztöttek vagyok. Örömmel jövők között és lélekben megerősödvé távozom, mert valóságos üdülés ez számomra, ha a ti bátorító és lelkesítő duzzadó személyeteket látom. Köszönök nektek odaadó hódolatotokat. Éljen az Országőrség, az Uristen áldjon meg benneteket.

Öfelsége hatalmas óváció közepette távozon a táborból.

A kenyér hete

A református egyház ezt a hetet, amely az újkönyvérért való hálaadás alkalmából tartandó ünnecsoraoasztást megelőző bűnbánati hét, most különösen kiemeli a többi bűnbánati hetek közül és az eddiginél nagyobb bensőséggel tartja meg. Minden nap délután bűnbánati istentisztelet lesz sorozatos bibliamagyarázattal a templomban 6, a gyvárosi imateremben pedig 7 órakor. Az istentiszteletek tárgya a kenyér. A templomban az istentiszteletek sorrendje a következő: Aug. 25. vasárnap délután 6 órakor „A munkával szerzett kenyér“ I. Móz. 3:19. Tartja: Ajtay Gábor. Aug. 26. hétfőn délután 6 órakor „Az elfogyott kenyér“ Ezék. 4:16. Tartja: Bereczky Sándor. Aug. 27. kedd délután 6 órakor „A keserűség kenyere“ Zsolt. 80:6 és Ezsaiás 30., 19:21. Tartja: Debreczeni István. Aug. 28. szerdán délután 6 órakor „A vigassággal fogyasztott kenyér“. Predikátor 9:9. Tartja: Ajtay Gábor. Aug. 29. esütörtök délután 6 órakor „A másokkal megosztott kenyér“. Máté: 25:35 és 39. Tartja: Bereczky Sándor. Aug. 30., péntek délután 6 órakor „A lelki kenyér“ Máté: 4:4. Tartja: Debreczeni István. Aug. 31., szombat délután 6 órakor „A mennyei kenyér“ János 6:51. Tartja: Ajtay Gábor.

Amint a sorrendből látható, ez a hét a kenyér hete lesz. Szeretettel és bizodalommal hívjuk fel református testvéreinket, hogy ezeken az istentiszteleteken rendszeresen s minél nagyobb számmal vegyenek részt. Ma, mikor szinte az egész világon és így nálunk is minden házban megfogyatkozott, sok háj-lékban pedig szinte egészen elfogyott a kenyér és amikor ezekben a napokban kockán van a békesség kenyere, mindnyájunknak szükségünk van arra, hogy bűnéinket megbánva közelebb térjünk Istenhez és hozzá imádkozzunk így a mindennapi, mint a lelki kenyérért és így a békesség kenyéréért is. Kérjük azért, hogy ezeken az istentiszteleteken leendő bűző részvét által mindenki igyekezzék méltóképpen készíteni magát az Ur szent asztalához. Az istentiszteleteken más vallásuak is szívesen látunk.

A Református Egyház Vezetősége.

A rendőrség új parancsnoka elfoglalta hivatalát

Megírjuk, hogy Braia Ioan ezredes, aki eddig a megyei rendőrség parancsnoka volt, a csendőrség kiképző központjához osztották be és helyébe a belügyminisztérium Carteanu Gheorghe ezredesét nevezte ki a Temes-torontál megyei rendőrség parancsnokává. Carteanu Gheorghe ezredes, aki a lugosi csendőrségi parancsnoka volt, már megérkezett Temesvárra és átvette új hivatalát. Beiktatásán Braia Ioan ezredes, továbbá a rendőrség osztályfőnökei és a kerületi rendőrség vezetői is résztvettek. Ezen alkalomból Braia Ioan ezredes elbúcsúzott a rendőrségtől, akik bemutatkoztak új parancsnokuknak. Carteanu ezredes kérte őket, hogy továbbra is az eddigi kötelességfűddal végezzék szolgálataikat. A rendőrségek és tisztviselők részéről Draghici Aurel dr. rendőrségi titkár üdvözölte Braia Ioan ezredes-t és üdvözölte az új parancsnokot.

Megölte a villanyáram

Ujksodán halálos kimenetelű baleset történt tegnap délután. Koch Mátyás ötvenkét éves freidorfi asztalosmester Ujksodán a IV-ik utcában az egyik ház kapuját festette. Az asztalos mester a létrán állva dolgozott és munkaközbe a villanyvezetékhez ért, amelyben magasfeszültségű áram keringett. Az áram halálra sújtotta Koch Mátyást, aki a létráról a földre zuhan. Amikor a házbeliék észrevették a szerencsétlenséget, nyomban értesítették a mentőket, mert az remélték, hogy sikerül az asztalosmester életét megmenteni. A mentők azonban megállapították, hogy a segítség elkésett, mert Koch Mátyás villanyvezetékekkel való érintkezés pillanatában meghalt.

SCALA MOZI

Ma és minden nap

A SZÍVEK MUZSIKÁJA

A főszerepekben

TYRONE POWER

SONJA HENIE

Angliába teszik át a háború színterét

Amerika nem köt katonai szövetséget Angliával

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A német sajtóban fényképfelvételek jelennek meg az angliai bombázások szörnyű eredményeiről. A német újságok megállapítják, hogy Dower lakossága legfeljebb Dünkirchenből hallott ágyúlövéseket az elmúlt hónapok folyamán, ma azonban ennek a fontos angol városnak polgári lakossága vándorútra kelt, mert a várost a katonaság kiürítette.

Anglia ellen megkezdődött a harc — írják a

Az angol külügyi hivatal cáfolja az Anglia és Amerika közötti katonai szövetség híreit

Rómából jelentik: A Popolo di Roma a Foreign Office-nak ama jelentésével kapcsolatban, hogy Anglia és Amerika között nincs katonai szövetség kérdésében tárgyalás, az olasz lap megjegyzi, hogy ezt a jelentést az angol külügyi hivatal azért volt kénytelen kiadni,

mert az USA kormánya már egyilyentermészetű cáfolatot kiadott, nehogy az ellentétes angol propaganda azzal mérgezhesse meg a közvéleményt, hogy az angolszász hatalmak segítenek katonailag és más tekintetben is egymáson.

Kanadának és a nyugati féltekén levő angol gyarmatoknak Amerika által történt megvédése az angol presztízs legnagyobb mérvű megalázását jelenti és távolról sem jelenti az amerikai-angol együttműködést, mint azt London a világgal elhitetni szeretné.

Clermont Ferrandból jelentik: A Havas iroda közli: Churchill legutóbbi beszéde, amelyben

német lapok — és a francia belga kikötők német kézben vannak, tehát a háború egész színterét át lehet vinni a szigetországra.

Hiába modanak Londonban a miniszterek vizsgálató beszédeket és a lapok hiába tagadják le az igazságot, Angliát a német légierők legyőzhetetlen támadása és az ostromzár következtében pedig a kikerülhetetlen éhínség fenyegeti.

Baudoin francia külügyminiszternek válaszolt újabb sajtókommentárokat adott alkalmat. A Petit Parisien többek között az alábbiakat írja:

Ma, a fényes győzelem után Németország uralja egész Nyugat Európát a szovjetország határaitól kezdve.

Még hátra van Anglia, amely ellen folytatódik a háború, ez a háború, amely oly drága volt Franciaországnak és amely még drágább lesz, ha a háború sokáig tart. A békefeltételek következtében szükséges, hogy egykori ellenségünkkel minél realisabb és szorosabb együttműködést fejtünk ki. Az együttműködést egyébként kikerülhetetlenül szükséges teszik az angol részről megnyilvánuló gazdasági blokádnál fogva.

Bármilyen legyen is azonban a katonai művelet eredménye, elképzelhetetlen, hogy az új európai kontinens megszerzése Hitler nélkül történhessen meg.

A Szovjet minden országgal barátságban akar élni

Moszkvából jelentik: A Tass iroda közli: A szovjetországi sajtó részletesen foglalkozik a német-ország egyezmény egy éves fordulójával. Az Izvestija „Egy nagyjelentőségű történelmi nap” címmel cikket közöl, amelyben rámutat arra, hogy

az 1939 augusztus 23-án megkötött egyezmény véget vetett annak a kísérletnek, hogy Németország és a Szovjet között ellenségeskedést hozzanak létre. A békét kívánjuk és valamennyi országgal a barátságos kapcsolatok fenntartása mindaddig, amíg a többi országok nem kísérik meg, hogy érdekeinket keresztessék.

A lap ezután történelmi visszaillesztést nyújt az egyezmény megkötését megelőző diplomáciai tárgyalásokról és hangsúlyozza, hogy

az orosz-német egyezmény a béke szolgálatában áll, mert a két európai nagyhatalom elhatározta, hogy a fennálló ellentéteket fegyverek mellőzésével küszöbölik ki, bármilyen természetűek is legyenek azok.

A szovjet újság ezután a háborús eseményekkel foglalkozik és rámutat, hogy az egyezmény hozzájárul Európa egyéb részeiben a béke fenntartásához. Az egyezmény a lap szerint más téren is, főleg gazdasági vonatkozásban, kielégítő eredményeket hozott.

„ANGLIA AMERIKÁTÓL VÁRJA, HOGY KIHUZZA A KÁTYUBÓL”

Newyorkból jelentik: A Daily News kommentálja a német-ország szerződést, melyet egy esztendővel ezelőtt kötöttek meg és megállapítja, hogy

ez volt Anglia első diplomáciai veresége. A lap szerint az angol diplomaták már 11 napja a megállapodás megkötése előtt tudott a készülő diplomáciai szeszációnról és mégis

elhatározta a háború megindítását Németország ellen, holott jól tudta, hogy katonai kilitásai a legminimálisabbak. Franciaország gyáván és jellemgyengén hallgatott Anglia befolyására és a mai Anglia nem látja be Henderson, Chamberlain, Daladier és a többi államférfi hibáját, hanem Amerikától várja, hogy kihuzza őket a kátyuból.

A valóság az, hogy az angol nép belátja, mennyire nem bízhatja sorsát az arisztokrata vezetőkre, mert

még Churchillről is kiderült az, hogy bár a világháború legnagyobb híve, mégis tudta — csak nem valotta be — hogy Nagybritannia katonailag nincs felkészülve a háborúskodásra.

A newyorki lap tiltakozik az amerikai angol ügynökök aknamunkája ellen, amely Amerikát be akarja vonni a háborús konfliktusba, függő európai kérdések miatt és ezzel a jövőt illetően minden akciósabadságtól megfosztja az Egyesült Államok kormányát és népét.

Előre elkészített terv szerint folyt le Szomáli meghódítása

Rómából jelentik: A Stefani iroda közli valahonnan Olaszországból az olasz főhadiszállás 78. számú jelentését: Brit-Szomáli meghódítása stratégiai tervek szerint történt. Ennek megvalósításában résztvettek az olasz fegyvernemek egységei, különösképpen a feketeingések és a légihaderő egységei. Az angol Szomáliföld elfoglalása főként azért bír jelentőséggel, mert innen ellenőrizhető a Vörös-tenger és az Indiai óceán közötti útvonal.

NAZI TÁBOROK NAPIPARANCSA AZ AFRIKAI OLASZ CSAPATOKHOZ

Rómából jelentik: Nazi hadosztálytábornok a szomáli olasz csapatok főparancsnoka Berbera elfoglalása alkalmából hadparancsot intézett katonáihoz. A főparancsnok elismeréssel emlékszik meg az olaszok villámháborújáról, mellyel térdre kényszerítették a számbelileg fölényben levő kitűnően felszerelt és kiképzett angol expedíciós sereget és megállapította, hogy

az olasz egységek 15 nap alatt 300 kilométernyi előrehaladással szárazföldi és légierejük összeműködésével valósággal a tengerig kényszerítették a menekülő angol csapatokat. Katonák és feketeingések — fejeződik be a hadparancs — elfoglaltak egy angol gyarmatországot, hősi halottaink nem hiába estek el és nektek tisztelt, altisztek és katonák még új díszösebb célok felé kell menetelnetek.

AZ ANGOLOK TERRORJA EGYRE NÖVEKSZIK EGYIPTOMBAN

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia arról cikkezik, hogy

az anglok terrorja Egyiptomban egyre nagyobb méreteket ölt.

Utolsó akciója során Anglia nyíltan az egyiptomi alkotmány ellen fordult, amikor azt kívánta, hogy a királyi előjogokat adják át a közelkeleti angol haderők főparancsnokának és ezzel Faruk király kezéből vegyék ki a legfőbb haduri jogot. Anglia azt követeli, hogy egyiptom csapatokat küldjenek Faruk király és az egyiptomi közvélemény akarata ellenére az olaszok ellen és ezzel bele akarják kényszeríteni Egyiptomot a háború szörnyűségeibe.

A KANADAI NÉMETEK ÉS OLASZOK ELVESZTETTÉK ÁLLAMPOLGÁRSÁGUKAT

Newyorkból jelentik: Az ottawai kormány rendeletére valamennyi Német- és Olaszországban született és 1922 szeptember elseje után kanadai állampolgárságot nyert egyén a mai nappal elvesztette kanadai állampolgárságát. Ezek az egyének kötelesek a rendőri hatóságoknál jelentkezni, ahol őket idegenekként fogják kezelni.

ROOSEVELT A KATONAI SZOLGÁLAT BEVEZETÉSÉNEK ELHALASZTÁSA ELLEN

Washingtonból jelentik: Roosevelt, elnök kijelentette, hogy nem járul hozzá a kötelező katonai szolgálat bevezetésének jövő év januárjáig történő elhalasztáshoz. A szenátus minden valószínűség szerint már a jövő héten megszavazza a kötelező sorozás elrendelését.

A FARNCIA PIAC ELVESZTÉSE ÉRZEKENYEN ÉRINTETTE AMERIKÁT

Washingtonból jelentik: A kereskedelemügyi miniszter statisztikája szerint az USA exportja a francia piac elvesztése következtében az elmúlt év júliusával szemben 317 millió dollár veszteséget mutat fel.

HOLTPONTRA JUTOTTAK AZ INDOKINA KÖRÜLI TÁRGYALÁSOK

Tokióból jelentik: Japán és Indokina között folyó tárgyalások holtpontra jutottak. Japán most diplomáciai jegyzéket intézett Vichybe és kérte, hogy a központi francia kormány az indokina hatóságokat jobb belátásra bírja a szállítási könnyítések érdekében folyó japán-indokina tanácskozásokkal kapcsolatban.

JEAN MASARYK FIA KIMELETLEN TENGERZÁRLATRA BUZDITJA ANGLIÁT

Berlinből jelentik: A DNB közli, hogy Jean Masaryk, a volt cseh köztársasági elnök fia, Csehszlovákia volt londoni követe beszédet mondott és abban arra buzdította Nagybritanniát, hogy az európai szárazföld ellen a legkíméletlenebb és legszigorúbb zárlatot alkalmazza.

AZ ANGL HAJÓZÁSI TÁRSASÁGOK NEM KÖTNEK BIZTOSÍTÁST AZ ANGLIA FELÉ HALADÓ RAKOMÁNYOKRA

Buenos Ayresből jelentik:

Az angol hajózási társaságok augusztus 21-én túl nem kötnék semmiféle biztosítást Anglia felé haladó hajórakományokra.

Ennek az intézkedésnek okát abban látják, hogy az összes nagy biztosítótársaságok tanácskozásokat folytatnak, mert a súlyos kockázatok következtében az Anglia felé haladó összes szállítmányok biztosítási illetékét és díjszabását tekintélyesen felemelik.

ELSÜLLYESZTETT 15 EZER TONNÁS ANGOL HAJÓ

Berlinből jelenti a Stefani: Egy Stuka-repülőgép a Murray Firt folyó torkolatánál elsüllyesztett egy 15.000 tonnás angol hajót.

ÉDESANYÁK

✱

Ablakmélyedésben állottam, az új püspök mögött, hogy szemtől-szembe láthassam édesanyját. Ott ült az első sorban, egyszerű feketében, fekete szörkendővel a fején és zsebbelít szorongatott a kezében. Közöttük, közte és a fia közti, egymást követő sorban vonultak el magas egyházi és közeleti méltóságok. A királyi szék-tartó, a megye és a város képviselői, lila díszruhás püspöktársak és talpig fekete protestáns püspökök, világi urak, kegyelmeseik és méltóságok. Mind azért jöttek, hogy tisztességet tegyenek az ő fiának. Le nem vette a szemét Róla. Itta két fülével a csöndes beszédét, leste arcvonásairól, szeme rebbenéséről, vajjon mi megy most benne végbe? Vajjon nem bántotta meg egy burkolt értelmű szó, melyet ő, az avatatlan nem érthet? Ha árnyék suhant el a fiú homlokán, az édesanya szemére is fátoly ereszkedett. Ha mosolygott, vele mosolygott. És föllélegzett, mikor egyik kiüldöttség átadta helyét a másiknak, mert megérezte, hogy a nagy dicsőség egyidőn túl megpróbáltatás és tortúra az ünnepeknél. A szorongás is meglátszott rajta. Vajjon hogy fog megfelelni a végén a fiú, az ő fia, ennyi okos ember beszédre? De ott ült szemében a határtalan bizalom megnyugvása is. Az ő fiában nem fognak csalatkozni, mert ő sem csalatkozott még.

Erre a jelenetre emlékeztem, mikor most egy másik édesanyra gondolok. Hóry András titkos tanácsos, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter édesanyjára. Aki most egy székelyföldi kicsi fűrdő fenőállat csöndjéből lelki szemével és lelki fülével a fiára figyel. Az egész világ figyelmé most Turnu-Severinre összpontosul, honnan távbeszélő, táviró és rádióállomások jelentései két nevet emlegetnek, az ott megindult, európai jelentőségű tárgyalások kapcsán. Pop Valer dr.-ét a román és Hóry Andrást, a magyar tárgyalóbizottság vezetőjének nevet. De nemcsak az egész világ figyel rájuk, hanem két édesanya is.

Pop Valer miniszter úr édesanyját nincs szerencsém ismerni. Képeletem azonban be tudom helyettesíteni azzal a nagyon választékosan öltözött, ősz fűrtjeivel is fiatalosnak ható román hölgyvel, kit a napokban alkonyattájt figyelt meg a kolozsvári utcán. Ebben az időtájtban kezdik larmázni a kolozsvári rikkanások a legfrissebb helyi lap, a Tribuna címét. Az idős hölgy hazatérőben lehetett valahonnan, de megfordult, kijött a főter sarkáig a rikkanás után. Megvette a lapot, megfordult megint s mentében próbálta olovadni az Egyetem-utcában. Már szürke volt az este, nem ment az olvasás, meg kellett állania. Szemüveget halasztott elő retiküljéből. Olyan fontos volt neki a lap, hogy nem volt türelme összehajta elvinni házáig, az otthoni villanylámpa kényelmé és meghiűt fényköréig. Inkább szemét erőltetve sillabizálta legalább a nagybetűs címekeket a fénytelen estében, az ucca gyalogjáróján.

A másik édesanya régi ismerőse a kolozsváriaknak. Különösen a régi nemzedéknek, mely inkább a múltban él már, mint a jelenben. Akik Bartha Miklósa, Deak Albertre, Magyar Mihályra úgy emlékeznek még, mintha ma is köztünk járnának. Mellettük mindjárt Hóry Bélát, az egykori litterátus árvaszék elnököt idézik, meg a hűgát, Etelkát, a bánffyhuynyadi Gyarmathy Zsigánt, Kalotaszeg nagyszonyját. Azok tudják, hogy Hóry Béláné-Magyar Ilona, nagyon halkán és nagyon magánosan ott üldögél meg a Kossuth Lajos-uccai családi ház emeleti szobájában s nyaranként, ha kimelegszik az idő, leköltözik háztartásostul, mint valaha régen, Homoródfürdőre, a nyaralójába, Etelka leányával. És tudják azt is, hogy harmadikul ott van mellettük gondolatban mindig a kis család személfénye, a fiú, Bandi.

Hány alakban, hány képen megerőltve s mennyi apró emléktárggyal körülbástyázva gondoskodik az édesanyai szeretet, hogy fiát mindig maga mellett tudja, maga mellett lássa. Még a szobája is ott van, azon érintetlenül, ahogy diákorában odahagyta, hogy úgy térhessen vissza bele, ha időnként hazalátogat, hogy mindent keze ügyében találjon. És ezt a megható ragaszkodást mennyi gyöngéd figyelemmel hálálja meg a fiú. „Ezt a könyvet Bandim Olaszországból küldötte”. „Azt a babát ott Lengyelországból”. „Itt van a képe, mikor Amerikába utazik az első lengyel óceánjárón, a Batoryn”. Az édesanya képeletemben, fényképeken, apró ajándéktárgyakon keresztül mindenüvé követheti fiát, akit ide-oda vet a diplomatasors. Egyszer Bucuresti, aztán Belgrád, aztán Róma, aztán Budapest, aztán Varsó és most: Turnu-Severin. A fiú pedig, mikor hazagondol, otthon érezheti magát a régi diákszobájában. De otthon volt, akárhol rezideált

A temesvári kamara is megkezdi a zsidó ügyvédek jogi helyzetének felülvizsgálását

A temesvári ügyvédi kamara ideiglenes bizottsága Dobosan Ioan dr. prodékán elmöketo alatt ülést tartott, amelyen a zsidók jogi helyzetére vonatkozó rendelettörvénynek a zsidó ügyvédekkel kapcsolatos alkalmazását beszélték meg. Az ülésen elhatározták, hogy az ügyvédi kamaránál levő iratok alapján egyenként felülvizsgálják a kamara zsidó tagjainak helyzetét és ezen előkészítő munkálatok befejezése után, újabb ülésen határozzák el, hogy kitől és milyen időpontig kéri be a jogi helyzetük tisztázására vonatkozó bizonyítékokat és okmányokat.

Anyát keresünk egy kislánykának, akit a sors mostohasága megfosztott szüleitől

Melyik magyar család fogadna magához egy két esztendő körüli kislányt? Az anyja három hét előtt elhagyta a gyermekét. Szívtelenségből tette? Nehéz elhinni, hiszen az anyai szeretet meg a nőstényigriből sem hiányzik. Talán inkább a nyomor és a kétségbeesés következtében cselekedte. Borzalmas lelki vívódásokon mehetett keresztül amíg rászánta magát, hogy megváljék gyermekétől, aki szép, okos, aranyos.

A gyárvárosi Cogalniceanu út 4 számú ház, a melynek udvarán fakereskedés van, igazi nyomortanya. Csupa szegény ember lakja. Vagy nyolc szobakonyhas lakás hegyén-hátán. A házban több a gyermek, mint a felnőtt.

Három hét előtt ebbe a házba este tíz óra tájban nagyon szegényesen öltözött fiatalasszony érkezett. Karján kislányt tartott, akinek minden ruhája piéi ingecske volt. Bekopogtatott Dobó Viktória ajtaján.

Nagyon megköszöném, — mondotta üdvözlés után, — ha egy éjszakára szállást kaphatnék. Reggel meyevek tovább az uramat megkeresni, aki katona.

Dobó Viktória azonban nem adhatott szállást, mert a kis lakásban úgyis nagyon sokan alszanak már. De átment a jövevényvel szomszédasszonyához, Martinov Mihálynéhoz, aki egyedül álló öreg mosónő. Martinov Mihályné szívesen adott szállást. A fiatal asszony itt is elmondta, hogy azért jött Temesvárra, hogy a katonáskodó férjét megkeresse és igen hálálkodott, hogy befogadták. Nagyon szomorú és bánatos volt azonban és látszott rajta, hogy inkább sírni szeretne, mint beszélni. Nem is fagattak tehát.

Lefektette a gyermeket és amikor az hamarosan elaludt, kijelentette, hogy kicsit elmege, de mindjárt visszajön.

Egész éjjel nem tért vissza és nem mutatkozott reggel sem. Martinovné mosni ment és a nappalra Dobó Viktória vette gondozásba a gyermeket, aki

Felülten egészségügyi ágens büntette

Túlméretezett gyógyszeradaggal megölt egy asszonyt az orvosnak felcsapott ügynök

Brailából, jelentik: A brailai hatóságok gondatlanságból okozott emberölés és az egészségügyi törvénnyel szemben történt kihágás címén eljárást indítottak Stefan Ghionea, a brailai harmaútk egészségügyi kerület egészségügyi ügynöke ellen. A vád alá helyezett indítványból kiderül, hogy Ghionea, a kinek természetesen

nem volt megfelelő képzettsége, hivatalán kívül, titokban „gyógyította” a hozzá forduló embereket.

Néhány évvel ezelőtt, amikor még a betegsegélyző intézet egészségügyi ügynöke volt, megismerkedett egy Stan Gurau nevű kováccsal, aki verbajban szenvedett. Ghionea

a kovácsot neosalvarzan-injekciókkal kezelte. Ez év márciusában megtudta, hogy a kovács felesége is hasonló betegségben szenved, ajánlkozott, hogy őt is kezelésbe veszi. Az egészségügyi ügynök azonban

túlméretezte az adagokat, mert az asszony a harmadik injekció után hirtelen rosszul lett s még mielőtt segíteni lehetett volna rajta, meghalt.

A hatáskört túllépő egészségügyi ügynök ügyében rövidesen megtartják a tárgyalást.

is, abban a kalotaszegi szobájában, melyet mindenüvé magával vitt s amelyet mindenütt megcsodáltak az idegenben, míg egy repülőbomba tönkre nem tette az egész varsói községi palotával egyetemben. Köztudomású egyébként, hogy a Hóry-család törzsköcs kalotaszegi származás. Gyerőmonostorról emelkedtek ki Hóry Andrásban a titkos tanácsosi méltóságig.

Jékey néni beszéli, a Hóryék lakója, a költő Jékey Aladár özvegye, hogy akárhol forgott kiinn Hóry András a nagyvilágban, az évben két napot mindig édesanyja mellett töltött. Karácsony estéjét a kolozsvári házban, ahol ma is mennyieztig érő karacsnyával várják és Ilona napját, augusztus 18-át, a homoródi villában,

— bár helyiptve — szépen beszél már. Dobó Viktória először a gyermek neve iránt érdeklődött, mert anyja este azt nem mondta meg.

- Hogy hívnák, kislány?
- Kovács Etuska, — hangzott a felelet
- Anyukádat, hogy hívják?
- Kovács Boriska anyuka.
- Anyukád hová ment?
- Elment sétálni.
- Apuka hol van?
- Katona.

Ennél többet nem mondott a leányka, akiből még azt is kivették, hogy messziről jöttek Temesvárra, de falujának nevét nem tudta.

Múlt egyik nap a másik után és a gyermek anyja nem mutatkozott. Kovács Etuska éjszaka Martinov Mihálynéval aludt, nappal meg Dobó Viktória ügvelt rá, ha ennek is munkába kellett mennie, úgy valamelyik más jó asszony.

Két esztendő gyermek eltartása nem kerül sokba, de sem Martinovné, sem Dobó Viktória nem győzik még ezt a kiadást sem. Igyekezték hát valahogyan elhelyezni Etuskát. Egy Kimmel-telepi asszony halott az esetről és magához vette a gyermeket. Kiderült azonban, hogy nem az irgalmasság vezette, hanem a pénzszerecs vágya. Azt emelte, hogyha bejelenti a gyermekmenhelyen, hogy nála van a gyermek, onnan majd tartásdíjat kap. Minthogy ebben a fellevelemben csalódott, visszavitte a gyermeket a Cogalniceanu út 4 számú házba.

Brusznikán Jusztina, magyar nemzetiségű gyári munkónő sírva fakadt, amikor Kovács Etuska esetét meghallotta egy társnőjét, aki egy házban lakik Martinovnéval. Bár maga is szegény és a gyárban hetenként alig két napot dolgozik, mégis magához vette az ártatlan csöppséget és ott tartja a gyárvárosi szőlőkben az Albinelor ucca 2 szám alatti lakásán. Kimosdatta, kifésülte és ráadott egy ruhácskát és cipőcskét, amelyet a háziasszonyának — Bárának — kislánykója kinőtt. Amikor Brusznikán Jusztina a gyárban dolgozik, Etuska Bárné kislányelete alatt van és játszik a nálánál nagyobb kislánnyal. Igen barátságos és nagyokat kacag a labdajáték során. Próbálták tőle megtudni többet szülőinek körülményeiről vonatkozólag, azonban most sem tud többet mondani, mint amit már Martinovné és Dobó Viktória faggatásaira mondott.

Brusznikán Jusztina nem bővelkedik földi javakban. Minden vagyonja szívének szeretete, amelyvel elárasztja a kis elhagyottat. A szeretetű egyedül azonban nem lehet a gyermeket sem ruháznai, sem táplálni. És jön a hideg idő, amikor Brusznikán Jusztina a lábába csak este fűt be egy kicsit, amikor hazajön. De kérdés, lesz-e fája, hogy egyszer is befűtősen estéink?

Szívesen tartja most még a kedves, értelmes kislánykát, de nagy gondja van miatta: mi lesz később? A Magyar Népközösséghez fordult tanácsért. A Magyar Népközösség pedig a szerkesztőségét értesítette abban a tudatban, hogy a Déli Hírlap mindig pártfogásába vette a szegényeket és főleg a gyermekeket és talán itt is tud majd segíteni. Látuk Kovács Etuskát, az ölinkebe ültetjük, beszélgettünk vele és amikor kináltuk. Ugyanannyit tudtunk meg tőle, mint azok a jó asszonyok, a kik eddig foglalkoztak vele.

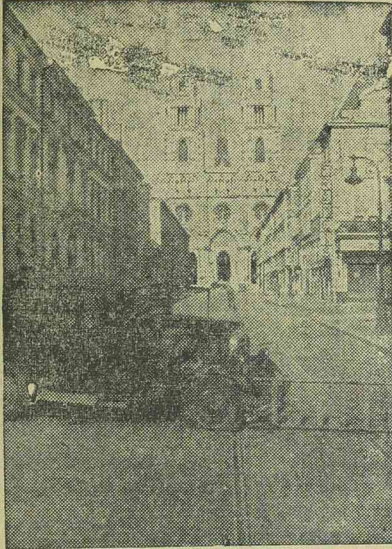
Olvasóink nagy táborához fordulunk tehát. És megismételjük a cikk elején feltett kérdésünket. Melyik magyar család van abban a helyzetben, hogy magához fogadhasson egy két éves, bájos, nem pityergő, csendes és nagyon rendes magaviseletű kislányt? Jézus kegyelmében cselekszik, akik a gyermekkel szemben az irgalmasság cselekedetét gyakorolják.

Felgyházi András.

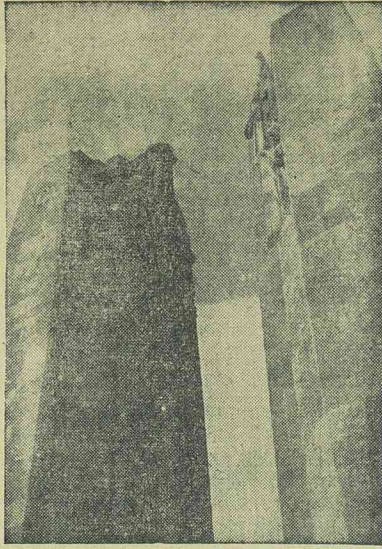
melynek közelében az idők során maga is épített külön nyaralóházat magának. Ha lehet, itt vannak együtt egész nyáron, de bizony sűrűn megessik, hogy csak éppen Ilona napjára tud időt szakítani, ennyi az egész pihenése.

Mások aggódhatnak a turnu-severini tárgyalások kimeneteléről. Engem ma különösképpen csak az érdekel: hazajutott-e Hóry András a két tárgyalás szünetében Homoródra, Ilona napjára? Háttha azért rendezte úgy a Véletlen, a legnagyobb rendező, hogy péntek déltől hétfő reggelig szüneteljenek a tárgyalások, hogy a szabad vasárnapon egy deresedő, hűsleges fiú megcsókolhassa Ilona napján édesanyja kezét?

(—rei)

Orleansban sem rongálta meg a bombázás a templomot.

Kanada hősi halottainak emlékműve Arvasban

Német katonák Párisban megtekintik a Sacre Coeur templomot

A francia történelem gyorsan rombolt, de lassan épít

Ígyes taktikusok és rádiószónokok divatja. Nincsenek az eszméknek élre sodorható mártírjai. A nagy tragédia kulisszái mögött

Az, ami ma Franciaországban történik, több mint a katonai vereség következménye. A részletek összességénél nagyobb, mélyebben fekvő, távolabbi okokat kell keresni. A politikai zavart és gazdasági válságot maguk az események magyarázzák. Azt is meg lehet érteni, hogy a megszállott és megemelt országok testi-lelki vérkeringésében avarok mutatkoznak. De az összeomlás logikai énszerűségét, azt a tehetetlenséget, amelyel a nemzet minden védekező ösztön nélkül zuhant történelmi mély-pontjára, nem oknak, hanem eredmények kell tekinteni. Az okok nagyon régen, talán még 1789 augusztus 4-én kezdődtek, azzal a forradalommal, amely a Liberté, Egalité, Fraternité jelzavarával jóval többet adott, mint amennyit bármely árszadalm elbirhat és többet vett el, mint amennyit bármely nemzet nélkülözhet. Az egyensúly megbomlása, a „baj” nem is a Bastille lerombolásával, hanem már előbb, a betűk romboló ostromával kezdődött. A forradalom hagyatéka súlyos örökség volt. Szellemi téren nagy kamatokat hozott, de kikézdte a nemzet erkölcsi tőkét, amelyre Franciaországnak éppen akkor lett volna legnagyobb szüksége, mikor a korlátlan és megszüretlen szellemi tultermeésben az erkölcsi infláció tünetei kezdtek mutatkozni.

A gloire dicsfénye és a revans utáni vágy még fel tudta frissíteni a nemzeti lelket, de az 1918-as győzelem után Franciaország végképp elvesztette ezeklévi ösztönét, szemléletében és öntudatában egyre súlyosabb zavarok mutatkoztak. Politikusai lábát hibára halmozva a győzelmet nem tudták történelmi formáló és rendező erkölcsi tényezővé tágitani, csupán a pernyertes fél önző és kicsinyes végrehajtási jogának tekintették. Ez a szűklátókörű merevség azzal bosszulta meg magát, hogy a francia politika megszűnt távlatokban látni és elvesztette minden rugalmasságát. Mikor azután felhők tornyosodtak a keleti határok felett és a katasztrófa szelei csapkodták Európa békéjének ajtóit és ablakait, Franciaország sem a béke, sem a küzdelem irányában nem tudott áldozatokat hozni. A nemzeti erőfeszítés szavakba fulladt, olyan szavakba, amelyek egyre jobban eltávolodtak a valóság fedezetétől.

A francia közéletnek nem volt erkölcsi lendítő ereje, a magánélet a személyi érdekek irányában mechanizálódott. Ugyanakkor, amikor Európa más tájain drámai küzdelmek folytak a megújulásért, Franciaország spirituális elszűzlöttségének jogait a női divat irányításában és a könnyű fajsúlyú szellemi termékek kivitelében élte ki. Nem értették meg az események súlyát és nem érezték a jövő felelősségét. Európa már a háború szakadéka felé sodródott, de Franciaország történelmi tudata még mindig nem reagált a veszélyre. Pártok és politikusok, kamara és szenátus a belpolitika sekély vizeiben hancuroztak.

Ezt a szeszélyes játékot még az sem tudta megérteni, aki ismerte a francia parlament különös légkörét. Ez a parlamentáriszmusztól messze eltávolodott testület oda „fejlődött”, hogy már nem is a pártok dirigáltak. Hiszen az utóbbi években Franciaországnak három vagy négy olyan miniszterelnöke volt, aki a legkisebb pártok köréből került ki. Reynaud és Laval is ezek közé tartozott. Akik a kulisszák mögé láthatnak, azt is tudták, hogy a miniszterelnököknek éppen saját pártjukkal volt a

legtöbb bajuk. Daladiert is a saját pártja buktatta meg. A legnagyobb parlamenti pártban a radikális szociálistáknál a vezérek Herriot és Daladier, a második legnagyobb pártban, a szociálistáknál Blum és Paul Faure állandó harcot folytattak egymás ellen. Az egy pártosporthoz tartozó Reynaud, Laval és Flandin is ellenlábasai voltak egymásnak.

A parlamenti élet nem is pártokra, hanem személyi klikkerek morzsolódott. Az összekötő szálakat azonban mindig a szabadkőműves páholyok tartották a kezükben. A felelősség tehát az egész politikai garnitúrát terheli, legfeljebb az arányokban lehet különbség. A közvélemény épp úgy, mint a politikusok, elkanyarodott a hagyományoktól, a francia józanságtól. A szabadság, egyenlőség és testvériség szólama nem volt politikai ható tényező, csak frázisok, amelyekkel a szónokok a tömeg szórazoztatására nyilvánosan gargarizáltak. Az ideális eszméktől elszakadt nép csak kenyeret és cirksuzt akart és ha az egyikből, vagy másikkól kapott valamit, egy darabig csendben volt és a nagy kérdésekkel szemben közömbös maradt. A kemény, őszinte, nagy jellemek divatja elmúlt, az ügyes taktikusok és rádiószónokok váltak népszerűkké. A sasok, tigrisek, nagy diplomataik és bátor békebarátok helyett középserű klikkvezérek kerültek uralomra, akik egyik miniszteri székéből a másikba buktak. A bátorság és őszinteség annyira hiányzott a közéletből, hogy már mint igény sem jelentkezett. Csak most veszik például észre, hogy Chautemps, aki annak idején veszélyes közelségbe került a botrányos Stavisky-ügyhöz, a népfronti idők óta minden kormányban volt valami, legfőbbször miniszterelnökhelyettes. Több Daladier- és Reynaud-rezsimben is ezt az állást töltötte be.

Az érthetetlen ellentmondások mögött legtöbb-ször személyi, vagy személyhez tapadó politikai érdekek húzódtak meg. A látszólagos szabadságot az érdekszálak szövvénye jobban gúzsba kötötte, mint a legkeményebb diktatúra. A forradalom vívmányai üres külszínre zsugorodtak, belső hibái pedig erkölcsi válsággá nőttek. Ez a bámulatosan tehetős, nagyszerű nép abból a hamis tételből indult ki, hogy a rakoncátlan, rossz tanulókól lesznek a legkiválóbb emberek. Franciaország általánosította a szórnyos kivételeket és e címen minél kevesebbet tanult és minél többet rendetlenkedett. Vezetőinek minden hibáját valami könnyelmű és fölényes viccel ittötte el, de a rendtelenség józához makacsul ragaszkodott. Napoleon még arra hivatkozott, hogy katonái örökké morognak, de minden parancsát hi-

Luxemburgban feloszlatták a politikai pártokat

Luxemburgból jelentik: Luxemburg polgári és közigazgatási vezetője rendeletet adott ki, amely által feloszlatták az összes politikai pártokat. Minden olyan kísérlet, amelynek révén akár új politikai pártot, vagy olyan szervezetet próbálnak létesíteni, amely a feloszlátott pártot helyettesíteni, súlyos büntetést von maga után. (Rador.)

ven követik, a harmadik köztársaság uralma idején a franciák minden nevetek, de nem teljesítettek semmiféle parancsot. A francia közélet olyan volt, mint az a rouen-i uccasor, amelyet a „francia eszta” idején összebombáztak. Ebben a városrészben a házak uccanéző homlokzata épen maradt, a bel-sejük azonban másfél méter magas törmelékke zúzó-dott. A természékből épült pusztá falak a hagyományok külszínét, a romhalmazzá vált téglatömeg a francia politikai élet belsejét példázza.

Mikor a katasztrófa második pillanatában Pé-tain tábornagy tiszteletet parancsoló személye került az élre, a parlament legtehetségesebb politikusa, Pierre Laval kezdte meg a külpolitikai igazodás átalítását. Párisban akkor azt mondták: 1918-ban megnyertük a háborút és elvesztettük a békét, 1940-ben elvesztettük a háborút, de megnyerjük a békét! Harmad napra azonban a párisi sajtó bizalmatlanná vált Lavallal szemben és arra kérte Pé-taint, hogy a maga óriási tekintélyét ne engedje cégtáblául felhasználni a régi politikai játékok folytatására. A párisi Matin és Dernieres Nouvelles de Paris azóta is naponta támadja az élre került régi politikusokat, akiket vádol, hogy a maguk s a mögöttük álló nem kívánatos elemek és páholytársak átmentésében vélik felfedezni az új idők parancsát.

Hogy mennyi az őszinteség a mostani forradalomban, nem lehet megállapítani. Anny bizonyos, hogy eddig kevesebb megrázkódtatást okozott, mint egy-egy département türelhetlensége, vagy egy üveg Vichy-i víz felrobbanása. Az is kétségtelen, hogy a kormányra és a lakosságra a medrét vesztett élet mindennapi problémái olyan terheket rónak, a melyek mellett kevés idő marad a történelemfilozófiára. Hol vannak azok az idők, amikor nem is tyuk, hanem languette fött minden francia polgár faze-kében? Hetek óta Pé-tain egyetlen kávéházában sem lehet tejeskávét kapni s mikor a mult heten újra megjelent a vaj és mint havi fejadagot 500 gr. cukrot adtak az élelmiszerjegyre, egész Francia boldog volt. A két millió francia hadifogoly, az öt millió menekült, a leszerelésben lévő hadsereg, a telefon, táviró, posta, vasuti forgalom megindítása, a gyarmati kérdések, az ipar és kereskedelem, a szén és benzín hiány éppen elég gondot adnak a francia kormánynak és nagyon is rászorul a német parancsnokságok jóindulatára.

A francia politika arculatának kialakulását annál nehezebb előre látni, mert sem a parlamentben, sem a parlamenten kívül nem volt párt, amely az émen tarthatna igényt a hatalomra, hogy a fejlemények igazolták politikáját. Nincsenek pártok és nincsenek kiemelkedő személyiségek, akiket mint az eszme mártírjait sodorhat élre az események logikája.

Az utolsó kormányok ellenzéke, a jobb s baloldalon egyaránt inkább a kormány háborús erélyét, mint békekészségét keveselték. A közélet politikájának képviselői vagy elhallgattak, vagy annyira kulisszák mögött maradtak, hogy a nyilvánosság előtt nincsenek érdemeik.

Abban a nagy katasztrófában, amelybe annyi dicsőséges évszázad után a francia nemzet most belezuhan, nem szabad az első hetek reflex-mozdulataitól végleges eredményeket várni. A történelem gyorsan rombol, de lassan épít. A nagy zavar mögött mégis érezhetően feszült már valami új utat kereső akarat, valami vágy, ami többet akar, mint kontremint vagy tözse-hosszt, jól menő mulatókat, vagy sűrűn ismétlődő kormányválságot. Franciaország valószínűleg még csak az elején van a megpróbáltatásoknak, de talán éppen azokon keresztül talál vissza saját magához. Bizonyos, hogy a radikális-liberális eszmévilágból kiábrándult és az a belső formarend, amely a francia zseniből még fog születni, kevésbé általános, de mélyebb talajból táplálkozó lesz, mint az 1789-es forradalmi ideál volt, amely se szilárd talajt, se szárnyaló lelkeséget nem tudott adni a nemzetnek.

KÖLYKÖK

Már sötét volt. Az esti harangzó régen elhallult. Messzire vitte a hűvös szél, amely bele-belekapott a fák koronájába. Az őszi hártyától megboronganak az emberek is, akik munka után hazafelé siettek. A Gyárvaros egyik csendes utcájában alig néhány ember léptei kopogtak a járdán. Egy-egy ablakon keresztül halk beszélgetés foszlányai szűrődtek ki, vagy a rádió muzsikája volt hallható, de egyre sűrűbben csukódtak be az ablakok és hangos zörgéssel leeresztett ablakredőnyök jeleztek, hogy az emberek nyugovóra készülődnek.

Az ucca egyik sötétebb részén egy időse néni csoszogott öreges sietéssel. Hajlott vállaira boruló nagykenődjét fázósan húzta össze és néha ijedt rebbenéssel nökölt vissza a szél által mozgatott fákágak furesán imbolygó árnyékától. A néni éppen az egyik ház sötétén ástozó kapuja előtt haladt el, amikor éles kiáltás halat szöszött:

— Most!

Utána futó lábak dobogásától lett hangos az ucca. éleshangú viszítás és kiabálás verte fel a csendet, majd pisztolylövés durrogott:

— Bun!

Az öreg néni sőbálványvá változott ijedtségében és először szóltan rémülettel nézte a körülötte forgoló kicsiny alakokat. A nagy durranásra azonban megjött a hangja és ha kissé még remegett is, de már elszéltan kiabálta:

— Rablók... utonállók... jaj...

Az a két-három járóló, aki éppen a közelben volt, szaladó léptekkel sietett oda, hogy megnézzék mi történt?

Amikor azután odaértek, nagyot néztek. A remegő néniket négy-öt kisfiú körül. Ők is ijedten hallgatták a néni kecséges és még elszaladni is oltalmazták. Mert a kérdésközlésnél kiderült, hogy a fiúk csak játszódtak.

— Rablótámadást játszódtunk, — mondotta a legnagyobb kölyök, aki még kezében szorongatta

azt a riasztóbisztyolyt, amelynek éles hangja a nagy riadalmat okozta.

— Nem bántottuk a néni, de a játék túljól sikerült, — mentegetődtek a fiúk.

— Mutasd azt a pisztolyt, — rivalt rá a „vezérre” az egyik férfi és kikapta a kezéből az ártalmatlan játékszert.

— Ne tessék elvenni, mert nem lehet vele senkit sem megebesíteni, — könyörgött a bátor „utonálló” és már a sírás szorongatta a torkát.

A férfi megvizsgálta a riasztóbisztyolyt és azután visszaadta a fiúnak. Majd az öreg nénihez fordult, aki még mindig nem tért magához a nagy ijedtségtől:

— Ne féljen néni! Nem történt semmi baj! Csak buta játék volt az egész... csak játszódtak ezek a rossz kölykök...

— Igen, de engem majd a guta ütött az ijedtségtől, — morogta és azután kendőjét megigazítva, újból elindult. Nem szólt egy szót sem a gyerekekhez, csak úgy magának motyogta:

— Igy megrémíteni az embert... ezek a hazontalan kölykök...

A járólók is folytatták útjukat, de előzőleg még összeszidták a fiúkat:

— Megkerültetek! Ilyen buta játékkal megrémíteni az embereket. Megérdemelték egy pár pofont csirkefogók. Korán kezdtek a rablótámadást, mi lesz belőletek később...

A díszes „rablóbanda” tagjai bűnbánóan hallgatták a szidást és hallgatva néztek egymásra. Még akkor is úgy álltak amikor újból csendes lett az ucca. Végül is a „bandavezér” törte meg a csendet és halkán mondta:

— Gyertünk haza...

A többiek némán bolingtattak, de mielőtt elindultak volna, közülük az egyik megszólalt:

— Ezt se játszunk többé... ez nem jó játék...

Azután szó nélkül trappolni kezdtek hazafelé a kölykök... (kafer)

Petróleum előnyben

A minap az egyik szerény körülmények közt élő sarki boltosnál zsiros bődönbe botlottam. Mit keres a zsirosbődön a fűszeresnél? Azt a választ kaptam, hogy a bődön tulajdonosa petróleumot akar hazavinni benne. Jobban körülnéztem az üzletben. A zsirosbődön mellett tíz zöld üveg várt arra, hogy megtöltsék. Az egyik sarokban dézsa szomorkodott. Kiderült, hogy ezt is tele kőolajjal akarja a tulajdonos hazavinni. Két nagy demizon is azért került ide. Sőt három uborkásüvegnek is az a szerep jutott, hogy gazdája velük töltse meg a főzőjét. Tejeskancsák mellett zománcozott fazék várta a petróleumot, akárcsak az az óriási zöld üveg a sarokban, amely százmával körülveve a kosárból dugta ki a fejét. Néha kap egy kis petróleumot a kereskedő és ilyenkor megríttul a díszes csapat néhány perere. A fél üzletet elfoglaló üveg, kancsó, dézsa tovább várakozik. Megszámoltam hány van ötvenhárom darab. Állandóan szaporodnak. A kőolaj meg nem akar sokasodni. Ezért vesztegel itt a tarka társaság.

(—) A kenyérárak újabb rendezése előtt. A nemzetgazdasági minisztérium megállapította a fehér és félbarna liszt, valamint az ezekből készült kenyér országos érvényű maximális árát. Az erre vonatkozó rendeletet mára várja a város. Baran Coriolan dr. főpolgármester ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogy a város szigorúan ellenzi a pékek üzemi költségeit és nem fogja megengedni, hogy a népbiztató készült kenyér árát emeljék. A városnak sajtó nékése van, amelyben az internátusok és tanoncotthonok számára készült a kenyeret és így mindig tudja a pékek költségszámítását ellenőrizni.

(—) Beiratkozások a kegyesrendi főgimnáziumban a II.—VII. osztályba augusztus huszonhatodika és harmincegyediké közt lesznek. A beiratkozási díj négyszázötven lei, az ismétlési díj ötszáz lei. A tandíj ötezer lei, amelyet öt részletben kell fizetni. A pótviszga az első osztályba szeptember negyedikén reggel nyolc órakor lesz. A vizsgadíj kilencven lei. Az érettségi jelöltek augusztus harmincegyedikéig jelentkezhetnek az érettségire. A főgimnázium mellett működő fiúinternátus felvételt hirdet. Tartásdíj évi húszezer lei. Mossásért évi ezer leit kell fizetni. Jelentkezni lehet a beiratkozások alkalmával. Az internátus igazgatósága szívesen ad fevilágosítást és készségesen küld tájékoztatást az érdeklődőknek. Cím: Temesvár I. Venetia ucca 6.

— GYÜRÜ HULLT AZ ÉGBŐL. Newyorkból jelentik: A kalforniai Sacramentoban egy gyűrű hullott az égből és fején megebesítette Anna Briffs asszonyt. Ugyanekkor Sacramento felett egy repülőgépet szállt el az egyik utasa dr. W. Stanley oda volt az ijedtségtől. A gyűrű, amelyet elveszített Theodor Roosevelt ajándéka volt. Néhány nappal később dr. Stanley a rádióban hallotta Anna Briffs különös esetét. Táviratilag magához kérette a sérült asszonyt és 325 dollár jutalmat adott neki és egy legyet fizetett a newyorki világiállására.

(—) A rendőrség új vezetője a helytartóságon. Carleanu Gheorghe csendőrezredes, a temesvári csendőrség és rendőrség parancsnoka megjelent a helytartóságon és Marta Alexandru dr. királyi helytartónál bemutatkozó látogatást tett.

— Tizenkét embert haragott meg egy veszett kutya Cămpinában. Az elmúlt nap veszett kutya garázdálkodott Cămpina egyik városrészében. A dühödött és összesen tizenkét személyt mart meg, gyereket, nőt és férfit, amíg sikerült ártalmatlanná tenni. A veszett kutya haragásától megfertőzött egyeneket beszállították a Pasteur-intézetbe. A város tanácsa erélyes rendeletet bocsátott ki a kóbor kutyák elpusztítására.

(—) Aratási hálaadó istentisztelet és úrvacsoraosztás az evangélikus templomban. Ma, vasárnap délelőtt féltíz órakor aratási hálaadó istentisztelet és úrvacsoraosztás lesz a belvárosi evangélikus templomban. Az istentiszteletet Schemmel Viktor lelkész végzi.

(—) A német városok szövetségének képviselője Temesvárt. Mayer H. müncheni városi tanácsos, a német birodalmi városok szövetségének képviselője, aki egy héten keresztül Bucurestiben tartózkodott, hétfőn Temesvárra érkezik. Mayer H. két napig marad városunkban és itt mint a város vendége tanulmányozni fogja a városi vállalatokat és a különböző városi intézményeket.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban szombaton a következő házasságokat kötötték: Luba Sever kereskedő és Péter Juliána, Stern Jenő magántisztviselő és Hőng Klára, Muca István bűvész és Cocon Mária, Igna Ioan tisztviselő és Baocan Mária, Klimec Ferenc Márton cipész és Heber Margit, Kovács Ferenc ruhafestő és Békési Iona, Mátyási Lajos fodrász és Boros Piroška, Ivanov Ilés kalapos és Szakállas Polixénia, Heckmann Lajos bádógos és Oberle Anna.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: özvegy Csankovszky Sándorné Zima Erzsébet hatvanhét éves és Gross Hermann egy éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Schmidt Miklós gépkecsvezető Miklós Ignác névű fia, Weisgold Mihály asztalos Klára névű leánya, Stürmer Ferenc József tanár Dieter Wulf József névű fia, Petrovici Gheorghe asztalos Petru névű fia, Rausch József kereskedő Klára névű leánya, Tóth Imre kelmefestő Béla névű fia, Müller József szabó Iva névű leánya és Ditzend László cipész Mária névű leánya.

Mozi

MOZAIK MŰSORA:

Vasárnap és hétfő:
 COLLO: Jelszó: Machin (német film).
 CAPITOL: Névtelen asszony (német film).
 CORSO: Háború és béke (francia film).
 SCALA: A szívek muzsikája (angol film).

A csillagászat hírei

A VÉNUSZ LÉGKÖRE

A Mars-on kívül a csillagászok első sorban a Vénuszon remélik megtalálni az élet nyomait, vagy legalább is azokat a fizikai feltételeket, melyek lehetővé teszik a szerves élet keletkezését a bolygókon. Ennek tudvalevően első feltétele, hogy levegő legyen az égitesten, hiszen ezért nem lehet eleve semmiféle élet a mi Holdunkon, mert azon semmiféle levegő nincs. Ez a magyarázata annak is, hogy a Hold széleit és felszínének alakulatait oly élesen látjuk, mert ha volna légköre, a sugártörés következtében minden elmosódottan látszanék. A csillagászati megfigyelés már régen megállapította, hogy a Vénusznak van légköre s most az amerikai Lowell-obszervatóriumon sorozatosan fényképezték a legnagyobb távcsővel a Vénuszt, hogy bővebb részleteket állapítsanak meg a légköréről. Minden fényképen határozottan látszik a Vénusz elmosódott széllein a légkör hatása és a fényességmérésekből azt kell következtetni, hogy a Vénusz légköre tele van porral, azaz apró, szilárd testecskék milliárdjai lebegnek benne. Eddig azt hitték, hogy felhők vannak állandóan a Vénusz légkörében, azaz vízpárák s az új felfedezés egészen új kérdéseket is vet fel a csillagászok előtt. Annyi azonban bizonyos, hogy a Vénuszon még sokkal magasabb az átlagos hőmérséklet, sem hogy mihozzánk hasonló szerves élő test kibírhasssa.

SZIVARALAKÚ ÉGITEST

A csillagászoknak régóta nagy gondot okozott a Ceres nevű kis bolygó különös fényváltozása. Ez a Ceres is a Mars és a Jupiter közötti seregszámra keringő apró bolygók közé tartozik és az a nevezetessége, hogy fényessége időszakosan ingadozik. Két óra 38 perces időközökben halványul-fényesedik és ennek a fényingadozásnak mindaddig semmi elfogadható magyarázatát nem lehetett adni. Most úgy látszik, mégis rájöttek a fényváltozás okára a csillagászok. Már körülbelül bizonyosra is vehetjük, hogy a Ceres nem szabályos, vagy kissé lapult, gömbalakú égitest, mint úgyszólván valamennyi társa, hanem elnyúlt, szivaralakú. Meg is határozták, hogy a hosszúsága 35 kilométer lehet, vastagsága 11 kilométer. Nyilvánvaló, hogy amikor oldalról látjuk, akkor a legfényesebb, ha pedig szemből, akkor a leggyöngyösebb a fénye. Bos és Finsen johannesburgi csillagászoknak sikerült észerezniük nagytávcsővel megállapítani azt is, hogy a Ceres forgásiideje valóban 5 óra és 16 perc s ezzel beigazolódtott az a feltevés, hogy a Ceres alakja szivarhoz hasonlít.

A LEGNAGYOBB CSILLAG

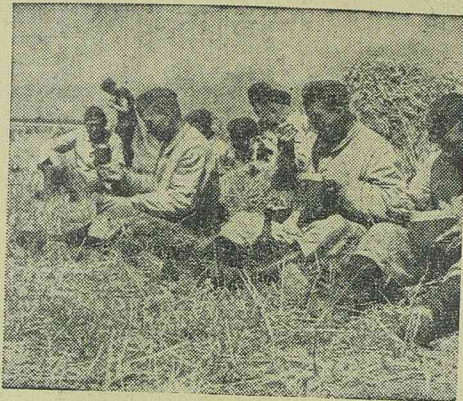
Az amerikai Yerkes-csillagvizsgálóban végzett mérések arra a meglepő felfedezésre vezettek a csillagászokat, hogy a legnagyobb kiterjedésű állócsillag az Auriga nevű csillagképnek egy aránylag halvány csillaga. Az Aurigának van egy nagyon fényes csillaga, a Capella, mely maga is óriás csillag, de most az derült ki, hogy a fényességben sokkal gyengébb epszilonnal jelzett csillag kerekén hétszer akkora, mint az eddig legnagyobbként ismert Antares. Az állócsillagok világosság nagyságát csak rendkívül finom műszerekkel lehet, nem is minden esetben meghatározni, mert oly végtelen messzeségben vannak, hogy a távcsőben is csak mint egészen apró pontok látszanak a legnagyobb nagytávcsővel is. Az epszilonn Aurigaeről az állapították meg a mérések, hogy átmérője háromezerszer nagyobb a mi Napunkénál, vagyis több, mint négybillió kilométer. Ha a Nap helyén volna, túl érne a Szaturnusz pályáján, azaz úgy a Merkur és Vénusz, mint a Föld, a Mars, a Jupiter a belsejébe jutna.

A DÉLI HIRLAP
BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
 Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
 Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
 Str. Lipsicani, az Elite kávéházzal szemben
 Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák szemben
 „Carpati”, Esplanade szállodával szemben
 „Literatura”, Calea Victoriei

Az egyik francia városka főterén ismét élénk a forgalom.

Német utászok ebédelnek

Német katonák az egyik francia tengeri fürdőhelyen pihennek.

Kisértetek bujnak elő a multból...

Benyitok a trafikba, ahol évek óta vásárolom cigarettáimat. A kisasszony két vevőt szolgál ki, illetve nem szolgálja ki őket. Mindkettő gyufát kér és mindegyiket azzal utasítja el, hogy gyufa nincsen. A vevők csalódottan mennek el.

— Ezekután meg sem merem kérdezni, hogy kapok-e gyufát — mondom.

A kisasszony óvatosan körülnéz, hogy nem leselkedik-e a közelben avatatlán szem, majd a pult alá nyúl és előhuz egy dobozt.

— Tessék gyorsan eltenni — súgja felém.

Ugy adja a gyufát, mintahogy a moziban a kémno továbbítja a társának az erődítmény titkos tervrajzát, amit halálmegvető bátorsággal lopott ki a páncélszekrényből.

— Miért mondotta a másik kettőnek, hogy nincsen gyufa?

— Futóvevőknek nem adok, csak régi törzsvevőknek — jelentette ki határozottan és ebben a percben örülök, hogy nem futó, hanem törzs vagyok.

Ugyanígy becsülök mostanában a törzsvévőt a fűszeresek is. Azt a kevés cukrot, amit a nagykereskedőtől, meg a cukorelosztótól kapnak, nem árúsítják mindenkinek, hanem csak arra érdemes személyeknek, illetve annak, aki egész évben itt veszi a cukrot, kávé, fűszert meg gyarmatárút. Mert a cukor ugyanolyan kincs, mint a gyufa. És hozzájuk csatlakozik a só meg a petróleum is. A liszt még nem sorakozott az eltűnő cikkek közé, de biztos léptekkel halad az eltűnés felé. Hasonlóképpen az egységes típusú barna kenyér is, amely már megjelent a piacon, és elég izesnek mondható, bár a színe kissé bizonytalan és meg kell barátkozni vele.

Az árúeltűnés nem új. Jól ismerjük az elmúlt világháborúból. Akkoriban is máról-holnapra eltűnt a pultokról az árú, elbujt valamilyen homályos raktárban és csak akkor bujt elő, amikor már magasba szökött az ára. Emlékeztetünk még azokra az időkre, amikor a vaskereskedésben lehetővé vásárolni törött borsót, a fodrászszalóban dohányt, a fakereskedő lisztet áruít és a bádigos műhely egyik rejtékéből selyemharisnya került elő. Persze ez árunak ez a fantasztikus útja titokban folyt, az emberek sugdolóztak, rendszerint éjszaka jöttek össze, hogy kijátsszák a figyelő detektíveket, adtak-vettek, láncoltak, meggazdagodtak, börtönbe mentek, de azért folyt az elkeseredett hajsz a élelmiszerek és fontos élelmiszer-cikkek után. Ezt a szörnyű helyzetet valamiképpen meg menteni lehetett, mert az ország harcban állott, a készletek kifogytak, a termelés megakadt és az antant bloká, amiat, külföldről semilyen áru nem jöhetett át a határokra. Egy szerencsétlen vérző ország szenvedő lakossága kényszerült a titkos zugkereskedelem forrásait felkutatni és minden árat megadni a lisztért, sóért, zsírért, cukorért, csak hogy legyen enni való.

Ez volt 1914—18-ban, a négy inséges esztendőben. Most azonban más a helyzet. A háború szerencsésen elkerült bennünket, a gyárakat nem rombolta le a repülőbomba és a közlekedési utakat sem tették tönkre a gránátok. Kévs optimizmussal azt is mondhatjuk, hogy békében élünk és nem tudjuk, mi a háború. Nem panaszkodhatunk nyersanyaghiányról sem és a közgazdászok állandóan azt hirdetik, hogy árú van mindenből bőségesen, csak fogyasztó nincsen, mert az általános külpolitikai válság követ-

keztében az emberek nem fogyasztóképesek. Akkor miért tűnik el az árú a piacról? Miért bujnak a pole alá a gyufa és vándorol ismeretlen helyre a cukor? Milyen rejtélyes kezek dugják el a petróleumot és kik azok az ismeretlen tettesek, akik megállítják a só útját? Kérdések ezek, amelyekre szeretnénk valahonnan valamilyen választ kapni. Legszívesebben elengednénk a választ és árut fogadnánk el helyébe, mert a klasszikus és modern közgazdasági törvényekből és elméletekből már elégünk van. Lisztre lenne szükségünk, meg élvezhető kenyérré, meg sóra, cukorra, zsírra, húsrá, kőolajra és a többi holmira, ami nélkül nem tudunk élni.

Ha a mi vidékünkön is dörögnének a fegyverek és rombadólt házak jeleznek a pusztulás útját, nem esodálkozunk az élelmiszerek eltűnésén, hiszen ilyenkor minden érték semmivé válik. Összeszorítanánk a fogunkat és túrnénk, mint ahogy túrtunk negyed századdal ezelőtt, az első világháborúban. De most csak távolról figyeljük a nyugati drámát és nem szerepelünk a véres színpadon. Miért kell akkor mégis leszállítanunk egyre mélyebbre életünk színvonalát? Miért kell verekednünk megint olyan fogalmakkal és tényekkel, amelyeket hitünk szerint végleg eltemettünk és elfelejtettünk?

Erthetetlen, hogy az ember milyen keveset tanul és tapasztal. Nem akarjuk meglátni, hogy a felénk közeledő új világ képét nemcsak a háborús eredmények, hanem egy új gondolkodás is kezdi kialakítani. Hiába bujnak elő a régi jel-

szavak és kényelmes álláspontok mögé, ez ma már nem biztos fedezék. Nyugatról és Északról a közösségi érzés hőmpölyög felénk ellenállhatatlanul és ez előbb-utóbb elsöpri az egyén kétségbeesett ellenállását. Az úzérkedés, a harácsolás, a mások szenvedésén és nélkülözésén való gyors meggazdagodás már a multé. Aki nem akarja belatni, hogy a vér és könny vámszedőjét az egészséges társadalom kiközösíti magából, az oktalanságában a saját halalos ítéletét írja alá. Elmúlt már az az idő, hogy minden nyomorúság terhé a kisemberekre, a nagy tömegre hátrítsák át. Hogy azok fizessék meg kétszeresen, sőt háromszorosan az eltűnő és csak a magasabb ár büvös szavára előbujó árucikket, akik a kiszámított garasok árnyékában tengődnek máról-holnapra. Ez a mostani háború eltörölte és ahol még nem történt meg, ott el fogja törölni azt a társadalmi igazságtalanságot, hogy a szerencsések és kiválasztottak sikeresen úszkálják meg a válságokat és csak a kisegyzisztenciák vérezzenek el a frontokon a vér, otthon pedig a nélkülözés fekete síkján.

Nem, most nem fog megismétlődni 1914—18. Nem a hatóság fogja megakadályozni a jogtalan nyereszkezdést, a szomorúság kizsákmányolását a maga nehézkes törvényeivel és rendeleteivel, hanem a milliós tömegek egészséges életakarása. Az európai világégből a sok rossz mellett valami jót is kapunk. A kollektív érzést, amely nem frázis és nem utópia. Nemrégien született, de már erős és izmos. És jön, feltartóztatatlanul jön felénk. Akárhogyan is dől el a háború sorsa, az emberiség nem térhet oda vissza, ahol 1939 szeptember elseje előtt volt. Az új korsszellem, ahová befészkelte magát, ott meg is veti a lábát.

Károly Sándor

Szemtől szembe Balbó marsallal

Néhány hónappal ezelőtt még beszéltem vele. Rómában volt. Kedvesen fogadott és duzzadó életereje folytán elpusztíthatatlannak látszott. Sokáig tartott, míg kieszközöltem fogadtatásomat. Olaszország marsallja, Libia főkormányzója, az olasz fasizmus hőskorának quadrumvirje nagyon elfoglalt ember. Különösen ha Rómában van. Mégis fogadott és megajándékozott egy feledhetetlen felőrával.

Szobájának küszöbéig elem jött. Már az első pillanatban zavarbahozott kedveségével. Csillag a szeme, alaposan megrázta vállamat és befelé tessékkel. Van ebben a fogadásban valami baráti, valamitesteri, valami megható. És ez, jól tudom, nem nekem szól. Ez a tisztesség a magyar újságíróknak szól.

Szemtől szembe ülök az új Itália egyik vezérénységével. Akinek nevét századok múltán is dicsoitni fogják. Az ablakon túl Róma zajong, bent csend van. Csend és művészi hangulat. A butorremeknek közepén pedig a legremekbber ember ül. Még mindig nem tudtam magamhoz térni a csodálkozástól, még a vállamon érzem a kezét, még hallom előző szavait, amelyekkel látogatásom feletti örömet fejezte ki. Az előre jelzett teljesen politikamentes beszélgetés elvész ugyan a nyilvánosság számára, de az arca, a lényege, csodálatos egyénisége, mindmegannyi varázsos lehetőség, hogy lefessem mások és nem utolsó sorban a magam számára.

Balbó marsall amolyan „rádióaktív” ember. Sugárzik belőle az aktivitás, a munkakedv és a termelői szeretetreméltóság. Az arca markáns, de minden ridegségtől mentes. Szemeiben erők van és semmi gőg. Szavai kemények, de ezekkel simogatni is tud. Szakállt visel és a szakállviselet kedvebbé, barátságosabbá, hogy úgy mondjam joviálisabbá teszi. Majd mosolyogni kezd. Ez a mosoly,

mégjobban felmelegíti egész lényét.

Ahogy figyelem, felfedezem benne az örök római, az olasz, a vidám kedély típusát.

Mozdulatai mindjohban élénkűnek, közvetlen-ség páratlan és mégis egész lényé töretlenül energikus. Balbó marsall magával hozta gyermekkorának vidámságát és optimizmusát. Ezek a zseniális olasz nagyságok is voltak valaha gyerekek és minden bizonnyal pajkos tüzeiket gyújtották a Farnese palota tájkán. Ők is megittasultak a palermói, nápolyi piacok színes kavardásától, az olasz föld, az olasz ég minden mesebeli szépségétől. Ez a mult, ez az örök fiatalság ég bennük ma is és ez teszi őket annyira rajongó hazaszeretőkké. Ennek a szerelmes hazafinak típusa Balbó marsall. Mozdulatai néha elárujják a szorgalmas és munkás emberek türelmetlenségét. Előtte csak egy fontos van és ez a munka. Az eredményes munka, az olasz munka, Itáliát boldogító munka. Gyönyörű ez a hazaszeretet. Gyönyörű ez az örök fiatalság. Nem látszik meg rajta a világlátottságnak, a körülrajongásnak, az ünneplésnek másoknál magától értetődő gögje. Fényes nevek, világnagyságok társasága nem verte le róla a természetesség himporát.

Autogrammkötetem egyik lapjára szeravillanás alatt beírja nevét. Azután utána nyúl és nézegeti az aláírásokat. Európa vezéréneiségeinek aláírását sokáig szemléli. Azután tovább lapoz. Ő az albumot, én őt figyelem. Figyelem és minden mozdulatát, szavát a lelkelem vésem. Így mulnak el a percek és így következnek el a bűcsűk.

Kint az uccán Róma forgalma öl körül és még órák múltán is úgy érzem, hogy szemben állok vele. Szemei előttem csillognak, mintha hipnotizáltak volna.

És ma Itália nagy fia halott. Az olaszok gyászolnak és dolgoznak. Balbó marsallnak nem kell félnie. Az olasz milliók tőle vesznek példát úgy hazaszeretében, mint hősiességben.

Holló József.

Őszi divat

A nyár még nem múlt el, de a reggeli ködök és a hűvös őszi szelek arra figyelmeztetnek bennünket, hogy közel vagyunk az őszhöz. Az elegáns nő ezért már most gondoskodik őszi kalap és ruhaszükségleteiről. Az elegáns nőnek kívánunk segítségére lenni a megfelelő ruhatár összeállításában és ezért néhány elegáns, külföldi ruha és kalamodellét közlünk a következő képeken:

Elegánsan fest ez az uccai ruha, bő szoknyával és rövid kabátkára rávarrott zsebekkel. Leginkább kötött anyagból készül pepita mintában.

Fiatalos és elegáns ez a ruha, amely tarkamintájú barnás-sárgás szoknyából és sötétbarna kabátból áll.

Délutáni ruhának nagyon elegáns a kávébar és citromsárga összetételű marocainból készült kötött, amit az elől ráncba húzott rész finoman díszít.

Uccai kosztüm, rövid kabátka és bő szoknya oldalt beráncolva. Nagyon elegáns, ha kötött anyagból készül.

Ez a képünk egy divatos őszi kabátot mutat, amely barna-piros mintájú szövetből készült.

Ó XX. század!

A modernizált fánk

Az egyik kis olasz város fánkcsütő árusa, akit törzsvendégei, a gyermekek az utóbbi időben elhanyagoltak, új berendezést készített. Az üzlet előtt felállított egy üveghengert. Az üzlet belsejéből az üveghenger tetejéig egy drótkötelet feszített ki s erre egy kis bombavető repülőgépet szerelt. Amikor egy-egy fánk elkészült, a forró fánkot a bombavető belsejébe tette s az a dróton kisüvit az üvegsőig és mikor a vásárló bedobja az 50 centesimót, a repülőgép kiejti fánkbombáját. A gyermekek most már százsámra vásárolják a bombafánkot, amelyre békés alakjában már rá sem néztek.

Mi a legkedvesebb?

Baltimoreban, az amerikai viselkedéstudományi intézet hallgatói feldolgozták az elmúlt három év háborús jelentéseinek egész anyagát. Az egyik hallgató abból a szempontból készített összeállítást, hogy bombázott városokból és falvakból a közvetlen életveszély hatása alatt milyen tárgyakat mentenek meg a menekülők. A különféle jelentésekből összeállította, hogy a gyermektelen nők kutyájukat, vagy kanárimadarukat viszik el, a férfiak sakkasztélyukat, vagy kedves könyvüket és a közvetlen életveszély közelében az igazi nagy értékekről megfeledkeznek. Egy menekült például nem vitte magával kézikasszáját, amelyben komoly vagyonszerzés volt és amely az íróasztalon fektült a sakkasztélyja mellett, de a sakkasztélyját magával vitte.

Légiveszély

Londonban legutóbb egy idősebb házaspár majdnem éhenhalt a légiriadó miatt. Ez a házaspár egy kis családi házban lakik, amelynek pincéjét átalakították óvóhelyé s az idős pár a sziréna-szóra, mindig levonul az óvóhelyre. Múltkor a riasztószirénát álmukban nem hallották és csak akkor ébredtek fel, amikor a sziréna a légiveszély elmúlását jelezte. Ekkor hanyathomlok lerohantak a pincébe és két napig maradtak lent, egészen addig, amikor a következő légiriadó elhangzott. Akkor feljöttek, — a rendőr megbüntette őket és így derült ki az egész eset.

Nagyon jól mutat ez a fekete gyapjúruha berrózsás szoknyával és világos keresztcsikkokkal.

Az őszi kalapviselésben a sötétszürke a kedvelt szín, természetes színű tollszékekkel. Jól illik ez a kalap uccai ruhákhoz.

Miért rongyolódik le a polgár 1940-ben

Uj ruha manapság elérhetetlen álom, mert senki sem tudja megfizetni a drága szövetet meg a magas ruháért

Minden háborúnak velejárója az általános drágaság, ami nemcsak a hadviselő államokban, hanem közeli és távoli semleges országokban is tapasztalható. A természetben beálló zavarok, a nyersanyaghiány, a készletek zár alá vétele mind-mind okozza a drágaságnak és ez kiterjed minden áruira, mert gazdasági életünk szorosan és szervesen összefügg, tehát egy cikknek felszökik az ára, ez feltétlenül maga után vonja a többi árú árának emelkedését is.

Egyik legsúlyosabb problémája mindennapi életünknek a ruházatkódás.

A szövet ára és a munkadíj nem esik hatósági maximum alá, itt nincsen ellenőrzés, a szövet ára az általános drágasághoz igazodik és vele tart a szabónk munkabére is. Ha magyarázatot keresünk megnehezített életkörülményeinkre, bőven találunk elfogadható és kevésbé elfogadható gyaránt, a magyarázatot azonban nem agghatjuk testünkre elrongyolt ócska ruhánk helyébe. A ruházatkódás ma külön gond a gondok között, még pedig egyike a legsúlyosabb gondoknak.

A POLGÁR A KIRAKAT ELŐTT

Mit csinál napjainkban a polgár, ha észreveszi, hogy a tavalyelőtti ruha, amit karácsonyra csináltatott, kezd már fakulni, rojtosodni és a szövetszálak veszedelmesen ritkulnak. A legegyszerűbb válasz erre az lenne, hogy elmegy a szabójához és rendel új ruhát. Így volt ez a múltban és lesz előreláthatóan a jövőben is.

A jelenben azonban a polgár nem megy a szabóhoz.

Előbb hosszabb vándorútra indul a szövetségüzletek kirakataihoz és mindenütt sokáig nézegeti a kitett árút. Valamikor a szövet színét és finomságát vizsgálta, mostanában azonban főként azt a számot, ami a szöveten függ. Mert az ár fontosabb a minőség-nél. Azután gyors fejszámolási műveletet végez. Ott az uccán, a kirakat előtt kiszámítja, hogy ha silány minőségű szövetet vesz, amelynek métere 800 lei, úgy három méter és 10 centiméter 2480 lei, ami nemzeti védelmi adóval együtt felmegy 2600 leire. Ez csak a szövet, amihez természetesen jön még a hozzávaló, ami körülbelül 1400. Ilyenféle eljutott a négyezer leire. A polgár emlékszik, hogy van egy külvárosi kismester, aki elsőrangú munkás, mert nagy műhelyeknek dolgozik, ez tavaly még nagyon olcsón vállalt egy-egy fazont és volt is megrendelője bőven. Elsétál hozzá és inkább érdeklődve, mint komoly szándékból megkérdezi, mennyiért csinál egy rend ruhát.

— Ezerkétszáz leiért — mondja a kismester előzékenyen.

— Ezerkétszázért, hiszen a múlt évben nyolcszáztyvenért vállalta — méltatlankodik a polgár.

— Hja, az a múlt évben volt — szól a mester és udvariasan mosolyog.

CSAK ELŐRE!

Eddig már eljutott. Szóval egy öltözet ruha nagyon silány anyagból 5200 lei. Ez sok.

Honnan vegyen elő ennyi pénzt, amikor a fizetése mindössze havi 5500 lei.

de 4500-at kap kézhöz, mert a többi levonják adóra, munkásbiztosításra, nyugdíjra, munkakamara-i illetékre, nemzetvédelmi kölcsön törlesztésére és egyéb. Ilyen egyéb minden elsején van. Ilyen körülmények között a ruha csináltatás elé lekiúszhatatlan akadályok tornyosulnak. A polgár tudja, érzi, hogy nem lesz új ruhája, de azért mégis bemegy a szövetségüzletbe, hogy megnézze közelebbről a 800 leies szövetet. És itt éri élete egyik nagy csalódása. Kiderül, hogy

a nyolcszáz leies szövet, amit a kirakathoz látott, sokkal silányabb, mint amilyennek képzelte. Ebben a hitében a kereskedő is megerősíti, aki másik véget tol eléje ilyen szavak kíséretében:

— Azt nem ajánlom uraságodnak... Inkább ezt

Csak a törvényes feleség és gyermek részesülhet hadisegélyben

Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi népjóléti hivatal vezetősége kérdést intézett az illetékes minisztériumhoz, hogy a hadbavonultakkal közös háztartásban élő asszonyok és ezek gyermekei részére kiutaltatják-e a segélyeket. A kérdésre most válasz érkezett, amely szerint segélyeket a jövőben csak olyanak részére adhatnak, akiknek helyzete a hadbavonulathoz törvényes. Augusztus hónapig az ugyanazon háztartásban élő nő és gyermekei is részesültek segélyben, a minisztérium válasza értelmében azonban augusztus hónapjától kezdve a nemtörvényes feleség és családtagok részére megszüntetik a segélyek folyósítását.

ajánlom uraságodnak... Valamivel drágább, de tartósabb...

Az uraságnak eszébe jut a régi sarkigazság, a mit még boldogult nagyapjától halott, hogy aki olcsón vásárol, az tulajdonképpen drágán vásárol. Ezért szíve a másik szövet felé hajlik, ami valamivel drágább. A valami 400 lei méterenként. Rövid fejszámolási művelet: háromszor 1200, az 3600 és még 10 centi az 120, összesen 3720, két százalékos nemzetvédelmi együtt 3800. Hozzávaló és munkadíj 2600, összesen 6400. Most már biztosan tudja, hogy idén nem lesz új ruhája. Mindazonáltal még utolsó reményességképpen megkérdezi, hogy milyen feltételek mellett lehet vásárolni, mert eszébe jut, hogy valamikor megbízható személyeknek részletre is adtak a kereskedők.

— Stuka-feltételek mellett adunk el árút — mondja a kereskedő, aki úgy látszik nagy figyelemmel kíséri a harctéri eseményeket, mert innen vesz hasonlatot.

— Mi az a Stuka-feltétel? — kérdezi a vevőelőlt.

— Csak előre!

ÜZLET HELYETT KÖZGAZDASÁGI ELŐADÁS

— Szóval csak készpénzért adnek el? — mondja sóhajtva a polgár.

— Mit csináljak uram... Mi is csak készpénzért kapunk árút a gyárostól. Ez ől meg bennünket.

Itt ülök egész nap az üzletben és nem jön be senki, mert nincsen pénzüik az embereknek.

Eltűnt a fogyasztó.

Hosszú közgazdasági előadás következik a pénzüről, az árrakról, a hitel haláláról, a megváltozott gazdasági életről és a vége nagy siránkozás, hogy a kereskedelem tönkremegy, ha rövidesen nem változik meg a helyzet. Persze vétel nem jön létre, mert a vevőnek nincsen 3800 lei készpénze, az eladó pedig nem tud hitelezni 3800 leit. Lassan visszakarnyarodunk az ősi patriarkális korba, amikor még a hitel nem ismerték.

A polgár ruhaszövetet nem vesz, azonban sok érdekességet megtud a kereskedőtől a szövetséggyártás és eladás titkaiból, mert mostanában a kereskedőknek hűségese van idejük diszkurálni. Így például megtudja, hogy a németek feltalálták a Zellwollt, a farostból készült gyapjút, amely vetekezik az eredeti gyapjúval és a román kormány rendeletet adott ki, amely szerint

ezentúl csak olyan szövetet készíthetnek, amelynek 30 százaléka Zellwolle.

Azután megtudja azt is, hogy a múlt év őszétől napjainkig a szövet ára mintegy 70 százalékkal emelkedett, ami nem annyira a belföldi általános drágulásnak, mint inkább a bizonytalan külpolitikai helyzetnek a következménye. Vigasztalásul szolgáljon, hogy újabb áremelkedéstől nem kell félnünk, mert a gyárak nem emelnek. (Teljesen mindegy, hogy drágítják-e az árút, mert a mostani árakat sem tudjuk megfizetni.)

A polgár közgazdasági ismeretekkel gazdagabb, de egy szép illúzióval szegényebben, ruha nélkül távozik az üzletből. De mivel ruha mégis kell, elviszi a kopott és kirojtosodott öltözképet külvárosi kismesterhez, aki művészesen tud fordítani. Ez mindössze 800 lei, ennyit még kiizadhat. Természetesen ezt is Stuka-feltételek mellett... K. S.

SPORTESEMÉNYEK

Bizonytalan Románia részvétele a Balkán-játékokon

A török szövetség október elején szeretné megrendezni a versenyeket

A török atlétikai szövetség közölte a román szövetséggel, hogy a Balkán-játékokat október 5-6-ik napjára tűzte ki Izstanbulba. A román szövetség, mint ismeretes, tiltakozott a műsor megrövidítése ellen és úgy határozott, hogy a műsor megcsonti-

tása esetén nem vesz részt a versenyeken. A műsorból ennek ellenére négy számot töröltek és több, mint bizonyos, hogy Románia nem küldi el versenyzőit.

A jövő héten összeül a szövetségi tanács

A szövetségi tanácsnak a héten kellett volna összeülnie, de ez nem történt meg, mert nem küldték szét a meghívókat. Hír szerint a szövetségi tanács a jövő hét folyamán tart ülést és ez alkalommal véglegesen megállapítja a nemzeti bajnokság beosztását. Fővárosi sportkörök úgy vélik, hogy a már ismert beosztáson a szövetségi tanács sem fog változtatni, de ezt meg kell erősítenie a szövetségi tanácsnak is.

Ripensia — Electrica barátságos mérkőzés az Electrica pályán

Ma, vasárnap délután félhat órai kezdettel az Electrica-pályán a Ripensia barátságos mérkőzést játszik az Electrica együttesével. Mindkét csapat felkészült már a bajnoki szezonra és így izgalmas, érdekes mérkőzést láthat a közönség.

A Chinezul csapata ma barátságos mérkőzést játszik a Patria együttesével

A Chinezul csapata ma, vasárnap délután öt órai kezdettel a Banatul-pályán barátságos mérkőzést játszik. A lila-kékkel ellenfele a Patria együttese lesz. A mérkőzésre jegyeket nem bocsátanak ki úgy, hogy mindenki díjtalanul tekintheti meg az érdekesnek ígérkező meccset. A Chinezul legjobb összeállításban küzd a Patria ellen.

Keddig döntenie kell a CAMT csapatnak, hogy résztvesz-e a B-liga küzdelmeiben

Faracasanu Nicolae dr. ügyvéd, a CAMT elnöke címre tegnap távirat érkezett Bucurestiből. Ebben a szövetség felszólítja a temesvári munkásatlétik egyesületét, hogy augusztus 27-ig jelentse be, résztvesznek-e a B-liga küzdelmeiben. Ha aug. 27-ig nem válaszolnak, akkor a szövetség ezt úgy tekint, hogy lemondtak a B-ligában való részvételről. A CAMT vezetői egyelőre mérlegelik a helyzetet, de a kitűzött időpontig feltétlenül döntenek, hogy indulnak-e, vagy sem a B-ligában.

Sporthírek mindenfelől

A Victoria az A-ligában. Az aradi Gloria táviratot küldött a labdarúgószövetségnek, melyben bejelenti, hogy nem all ki vasárnap a Victoria elleni minősítő mérkőzésre. A kolozsvári csapat így mérkőzés nélkül jut az A-ligába és ezzel Kolozsvárnak két csapata fog az A. ligában játszani.

24 óras ultimátumot kapott a brailai Franco-Román Gabriel Marinescu tábornoktól, a labdarúgószövetség elnökétől, hogy fuzionáljon az FC Braila-val, ellenkező esetben csapatát törlik a ligából. A szokatlan intézkedés oka: a brailai labdarúgósport erősítése és egységessé tétele.

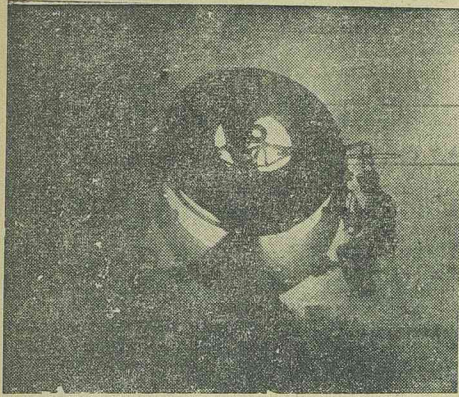
A Magyar NB első fordulója vasárnap játszák le a következő másorral: Törökvés—Sal.BTC, Dimávag—W.MFC, Elektromos—BSZKRT, Gamma—Ferenaváros, Szeged—Haladás, Kispeszt—Szolnok, Tokod—Ujpest.

Románia vízilobajnokságáért a temesvári lisa, Universitatea, a bucarestii CFR és MSE fognak küzdeni.

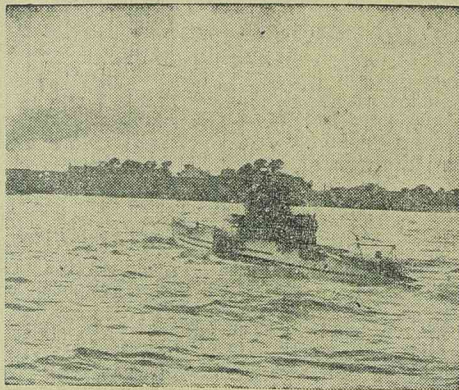
Lemond a Juventust véglegesen kizárták a nemzeti bajnokság A. osztályából. Cezar Petrescu, a fővárosi csapat elnöke, aki a szövetség tagja is volt, elhatározta, hogy lemond a szövetségi tagságáról. Ebben az ügyben emlékiratot juttatott el Marinescu tábornokhoz és az Ország Öre parancsnokságához és még reméli, hogy megváltoztatják előbbi határozatukat.

A román szövetség a román—jugoszláv válogatott mérkőzés elhalasztását kérte. Iuga Liviu dr. átiratot intézett a jugoszláv szövetséghez, amelyben a román jugoszláv válogatott mérkőzés szeptember 22, vagy 29-re való elhalasztását kérte. Erre az elhalasztásra azért van szükség, mert a román csapat tagjai nem készülhettek kellőképpen fel a nagyfontosságú mérkőzésre. A jugoszláv szövetség részéről még nem érkezett meg a végleges válasz, valószínű azonban, hogy belemennek az elhalasztásba.

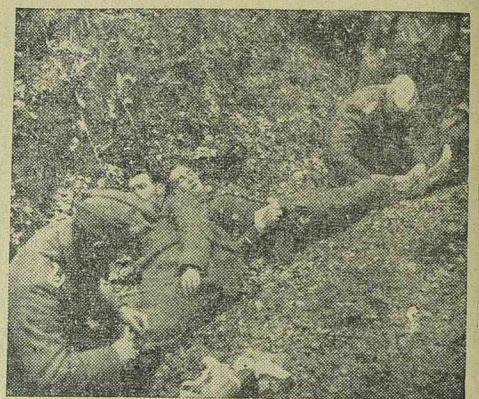
Barátságos mérkőzések a fővárosban. A fővárosban két barátságos mérkőzést játszottak le a Venus a Socce ellen játszott, míg a Rapid FC a Gloria CFR csapatát látta vendégül. A bajnokságot 6:0 arányban simán nyerte a mérkőzés, míg a Rapidnak sem okozott nagyobb nehézségeket a galatii csapat. A vasutasok 10:2 arányú győzelmet arattak. A Gloria CFR csapatában Bătrîn, az AMTE játékos is szerepelt, amint a bucarestii lapok írják, nem nagy sikerrel.

A légi haderő fiúje. A fényszórók és a hallgató készülékek állandóan készenlétben vannak.

Német tengeralattjáró sikeres útjáról visszatér kikötőjébe

Német súlyos sebesültek sebesülésük helyén első segélyben részesülnek és kórházba szállítják őket

= KÖZGAZDASÁG =

Igen nagy a „befagyott“ fontsterling bankjegymennyiség Bucurestiben

A csütörtöki napon a bucurestii angol követség közölte a Banca Nationalával a brit kormány rendeltétét, amely betiltja a fontsterling bankjegyeknek Anglia, vagy a brit birodalom egyéb területére való bevitelét. A behozatali tilalom péntek reggel lépett életbe és a Banca Nationala azonnal kiadott egy közleményt, amelyben felhívja a fontsterling birtokában levőket, hogy azonnal tegyék le valamelyik autorizált banknál bankjegyeiket, hogy azokat Londonba szállítsák és az értékük — az Angol Bankkal történt megegyezés alapján — az odaérkezés

után egy külön romániai számlán elismertetik és zároltatik. Mivel a közlemény délután juthatott az érdekeltek tudomására, amikor a bankok nem működtek, alig akadt fonttulajdonos, aki letette volna bankjegyeit. Egyébként sem lettek volna erre tömegesen hajlandóak, mert a közlemény szerint a bankjegyek szállítása a tulajdonos veszélyére történik. A pénteki napon a tőzsdei forgalomban nagy ajánlat volt fontsterling bankjegyekben, amelyeket 1000 leien aluli árfolyamon is adtak volna, de vevő nem igen akadt.

A részvényesek szavazati joga a kereskedelmi kodex módosításában

Alapszabály vagy alapítási okmány korlátozhatja a többségi részvényesek jogait A kötelező tartalékolás elvének megvalósítása

A kereskedelmi törvénynek az augusztus 20-iki törvénnyel történt módosításai közül talán legfontosabb az, amely a részvényesek szavazati jogát szabályozza. Tudjuk, hogy a múlt évi októberi módosítás lényeges változást eszközölt a kodex eredeti szövegével szemben. A kisebbségben levő részvényesek jogainak megóvása a részvényjog régi problémája, amelyet alalmi rendezés alá igyekeztek venni. Ezt az elvet közelítette meg az eredeti kodex, míg a jelenlegi módosítás a részvényesek szabad döntésére bízta, hogy miképpen akarja korlátozni a szavazati jogot, tehát milyen mértékben engedi érvényesülni a kisebbségben levő részvényesek akaratát. Vagyis: az alapszabály az, amely korlátozhatja a több részvényes által birtokolt részvényesek szavazati jogát. Elvileg (200. §.) minden részvény után egy szavazat jár. Törvényből folyó korlátozás csak az, hogy a be nem fizetett részvény után nem lehet a szavazati jogot gyakorolni.

Ki lehet azonban akár az alapítási okirat, akár az alapszabályok értelmében olyan elsőbbségi részvényeket bocsátani, amelyek több szavazatra jogosítanak. E tekintetben a törvény korlátozása ezek: a) az ilyen elsőbbségi részvények névértéke az alapítókat egyhatodik nem haladhat.

a) meg, b) névre szólóak és teljesen befizetettek, c) egy részvény háromnál több szavazatra nem jogosíthat, d) csak az igazgatóság által engedélyezett részvények ruházhatók át és ezen igazgatósági határozatot a rendes közgyűlésnek és a kiváltságolt részvénytulajdonosok ülésének kell jóváhagyni.

Továbbra is bemutatásra és névre szóló részvények lesznek, de azok a részvények, amelyek nem készpénzbefizetés, hanem aport fejében adtak ki, a részvénytársaság alapításától számított két éven át nem ruházhatók át.

A miniszteri indoklás ismertetésének kapcsán rámutattunk arra, hogy az új törvény bevezeti a kötelező tartalékolás elvét olyan vállalatoknál, amelyeknél a vállalat vagyona a rendes kihasználással csökkenésnek, vagy elveszésnek van kitéve, vagy a kihasználási jog határozott időtartamra szól. Ezeknél tartaléktöke alakítandó, amely a részvények kisorsolásával csökken és így maga az alapító párhuzamosan enyészik a vagyonnal. Rendkívüli fontos és modern intézkedés az, amely a részvényben inkorporált vagyonnak realitást ad és összhangba hozza a névértéket a valóságos vagyonnal.

— 632.000 hektár földet varázoltak elő a semmiből. Németország tervszerű vizsgálatokkal 1933 óta kerekben 630.000 hektár új földet nyert. A vadvidéket 172,4 km. hosszúságban szabályozták, 91 millió köbméteres völgyzáró gátakat építettek 185 ezer hektár földet szántottak ki nyílt árkok segítségével, 164.000 hektárt pedig lecsapolással, 100.000 hektár földet folyók szabályozásával, (3900 km-en át), 21.000 hektárt termékenyítéssel és végül 55.000 hektárt töltések építésével tettek mezőgazdasági használatra alkalmassá.

— Az oltszabályok módosításai a kamara harminc fajtájú vásárló Máramarosmegyében. A régóta szünetelő máramarosi fajtájú vásárlás a múlt napokban némi lendületet vett. Az oltszabályok módosításai a kamara harminc darab fajtájú vásárló és szállított Oltszabályok. Az állatokért tizenötezer leit fizettek.

A jutalékos ügynök mentesítése a nemzetvédelmi adó alól

Uj miniszteri körrendelet fogja orvosolni az értelmezési zavarokat.

Legutóbb megemlékeztünk a 2 százalékos nemzetvédelmi adó tárgyában kiadott azon rendeletről, hogy a bevásárlók, megbízottak, árugyűjtők által beszerzett áru értéke után 2 százalékos nemzetvédelmi adó fizetendő. A pénzügyminisztérium elgondolása az volt, hogy ezek a komitensek voltaképpen saját számlájukra dolgoznak, mert magasabb áron adják tovább az árut. A rendelet eredetileg is kizárta a nemzetvédelmi adó fizetésének kötelezettsége alól a cégek fizetett tisztviselőit, vagyis azokat, akik akár fixit, akár jutalékos után személyzeti adót fizetnek.

Világos, hogy a miniszteri rendelet nem arra helyezi a súlyt, hogy a bevásárló egy cégnek dolgozzék, vagy többnek, hanem arra, hogy áruátvételése esetében forog-e fenn, mert a nemzetvédelmi adó főismérvé az, hogy történik-e tulajdonátvétel, vagy sem? Elképzelhetetlen, hogy amikor az ilyen közvetítői jutalék szokvány szerűen nem haladja meg a két százalékot, nemzetvédelmi adóban többet fizessenek ki, mint a jutalék.

Az Argust illetékes helyen úgy tájékoztatták, hogy a két százalékos adó csak eladás esetén jár. Amikor azonban csak a gyár és eladó, vagy a termelő és gyár közötti csekély jutalék ellenében történő közvetítésről van szó, ilyen adó nem jár. Ilyen értelmű körrendeletet fog a pénzügyminiszter rövidesen kiadni.

— Emelkedik a bor ára. Szatmárról jelentik: A város szőlőjében 11.000 liter bor termett tavaly. Több eredménytelen árlejtés után most 21 leiert értékesítették a bortermést literenként. Ez igen magas árnak felel meg, mert néhány hónappal ezelőtt még 11—12 lei volt a szatmár-környéki bor ára.

(=) A textilnagykereskedők figyelmébe. A Kereskedők Egyesülete felhívja a textilnagykereskedő cégek figyelmét, hogy a forgalmi adóemeléssel kapcsolatos raktárkészlet bejelentése alkalmával csakis a mercerizált fonalból szőtt szövetet és a gyapjúszöveteket kell deklarálniuk és nem a közönséges pamutszöveteket. Tekintve, hogy számos esetben a pénzügyi közegek a közönséges pamutszövetek deklarálását is követelik, az egyesület kérelmére a temesi Kereskedelmi Testület Kézbesítését hetfélon előterjeszti panaszát a közvetett adók pénzügyigazgatóságánál.

— Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiacra a takarmányárpa iránt mutatkozó érdeklődés. A piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500, takarmányárpa 520, sörárpa 600 lei százkilónként. A kamillatea kilója 70, fodormenta kilója 76 lei.

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.15—32.78, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélküli) pengő 26.50—27 (felár nélküli), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélküli), török líra 82.92—92.

Rádió

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 25.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Predescu Victor zenekara. Közben: 14: Hírek, 15: Tájátkoztató hírek. Rádio Románia 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.15: Híres zongoraművészekről (hanglemezekkel). Rádio Románia és Rádio București. 20.40: Rádió újság. 21: Hanglemezekről régi operettekből egyveleg. 22: Hírek és sport. 22.20: Idegennyelvű hírek. 22.40: Román zene lemezekről. 23: Könnyű zene lemezekről.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Katolikus istentisztelet. 11: Protestáns istentisztelet közvetítése. 13.30: Magyar nóták cigányzene kísérettel. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Földművelési óra. 16.45: Szalonzene. 17.30: Előadás. 18: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Melles zenekar játszik. 19: Előadás. 19.20: Zongora-hangverseny. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.50: Rádió hangjáték. 22.40: Hírek magyar szlovák és ruszin nyelven, sport. 23.10: Cigányzene. 24: Német olasz és francia nyelvű hírszolgálat 24.20: Hangosfilmekből részletek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12: Rendőrzene. 13.05: Levente rádiófőléra. 16.05: Táncclemezek. 18: Orsz. Ref. Lelkészevesület műsoros délutánja a komáromi ref. templomból. 20.30: Felolvasás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Vitéz Galánthay J. dr. hegedül zongorakísérettel. 21.50: Elbeszélés. 22.10: Schubert-hangverseny hanglemezeiről. 21.40: Időjárás.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 26.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Costică Tandij zenekara. 14: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15: Kulturális hírek. Rádio Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.15: Arnaut Mihail ének művész. Rádio Románia és Rádio București. 20.40: Hírek. 21: Megemlékezés Szent-Saensről hanglemezekkel. 22: Hírek és sport. 22.20: Idegennyelvű hírek. 22.40: Beethoven „Apassionata” szonátája hanglemezeiről. 23.03: Beethoven dalok lemezről.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13.10: Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál. Közben 13.40. Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás.

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRÁS

63
A pletyka szerint néhány év előtt egy megosalt férj valóban megette ezt a báróval, aki szavaiból láthatta, hogy a neki kellemetlen esetről nekem is tudomásom van.

— Mit akar hát? — kérdezte megrökönyödvé.
— Elégtételt akarok magamnak szerezni és hozzá olyat, aminő Montez Lola táncosnőhöz illő.
Ezzel deréknyi magasságban vízszintesen magam elé tartottam a hajlékony lovagló vesszőt és a báróra kiáltottam:

— Hopplá! Ugorni!
Olvan vörös lett, akár a pulyka:
— Nem vagyok idomított ló, se cirkszi majom, sem pedig bohóc!
Ijéztető volt ránézni. Szánalmas volt. De engem nem hatott meg.

— Na, ugrik vagy nem ugrik?
Könyörgött:
— Grófnő, kérem, ne tegye ezt velem! Ne üzőn velem csúfot!

— Hát akkor inkább üssék?
És újból magasra emeltem a pálcát.
Védőn maga elé emelte a karját:
— Ne, ne, grófnő!
Parancsolóan kiáltottam:

— Hát akkor ugorjon! Hopplá!
Hangból kiérezhette, hogy nem tűrök ellentmondást s mindenre el vagyok szánva, csak hogy akaratomat kiderítsakoljam.

Két kezevel szorosra összefogta császárkabátjának két szarványát és felső testével előrehajolt.
— Hopplá! — kiáltottam újra.
Nekirugaszkodott lendülettel ért és keresztül ugrott az eléje tartott lovagló pálcán.
— No, látja, nem kell valakinek idomított lónak, cirkszi majomnak sem pedig bohócnek lennie, hogy átugorja az akadályt. Jól csinálta.

vizállás. 14.40: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió szalonzene. 19.10: Felolvasás. 19.40: Hanglemezek. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Hlaszmy B. tangóharmonikázik. 20.40: Felolv. 21.10: Operaház zenekara. 22.40: Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Chappy-tánczenekar. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 24.25: Farkas B. cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.40: Tinkó Margit magyar nótákat zongorázik. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Iniczky László tánczenekara. 22.20: Előadás. 22.50: Időjárásjelentés.

KEDD, AUGUSZTUS 27.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Mandolin-quantett. 13.55: Olasz dalok. 14: Hírek. 14.30: Román dalok hanglemezeiről. 15: Kulturális hírek. Rádio Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. Rádio Románia és București. 20.15: Ének hangverseny. (Hugo Wolf dalok). 20.40: Hírek. 21: Hegedű-hangverseny. 21.25: Zongora-hangverseny. 22: Hírek és sport. 22.20: Idegen

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, augusztus 25-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot.

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő K u n gyógyszer-tár.

Gyárvarosban a Traian téren levő K ig y ó gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő M erkler gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő B raun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, augusztus 26-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Str. 10. Mai 5 szám alatt levő B lumberg gyógyszer-tár.

Gyárvarosban a Badea Cartan téren levő M a szalitis gyógyszer-tár és a Stefan cel Mare utcában levő Z einer gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő R oxin gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő C s illag gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

A vesszőt visszadobtam az asztalra, odamentem hozzá és a jobb tenyeremmel gyengéden, dicsérelőleg megveregettem az arcát.

— Meg vagyok elégedve magával, kis titkos tanácsosom.

Egyszerre nagy változáson ment keresztül. A megaláztatottság eltűnt arcáról, amely hirtelen lángolni kezdett. A szeme csillogott.

Megragadta a kezemet és csókokkal halmozta el. Fújva lihegett:

— Ó, grófnő, remélhetek?

— Hogy az önk pártja érdekében szólok a királynak?

Nevetve kérdeztem ezt, bár tudtam, hogy Schöneheim nem erre gondol. Azonban azt akartam, hogy maga mondja ki.

— Nem arról van most szó, grófnő. Sokkal fontosabbról.

Újra megcirkogattam az arcát, csak hogy tovább ugassam, ha nem is a lovagló pálcá felett.

— Ugyan miről, kedves titkos tanácsoskám?

— Remélhetek?

— Mit?

Lesütötte a szemét és halkán, mint valami ártatlan leányka, kimondotta, ami a szíven fektült:

— Hogy egyszer még engem is szeretni fog. Nem mert a szemembe nézni, amikor ezt elrebegette.

Szerettem volna hangos kacajra fakadni, olyan neveléses volt az egész jelenet.

A nagytekintélyű titkos tanácsos, akivel előbb kemény politikai vitám volt, amelyben nem voltam hajlandó neki engedményeket tenni, aki engem megfenyegetett és akit én férfias méltóságában megaláztam és keresztül ugrottam a lovagló pálcámon, egyszerre annyira megijesztődött, hogy inkább gúnycsoknak szánt, mint komolyan venető simogatóm-ra már a szerelmért esdekelt. Hát nem neveléses egy ilyen megkötözödséget szerelmes kakas, ha mindjárt a bajor királyi titkos tanácsosa is?

Kegyeiket hajszol koronás urától és boldog volna, ha eszmérszákát kaphatna a királyi kedvesétől. Újhalotis ez, undorító!

Hogy ilyen gáncs nélküli lovagok mennivre tudnak lesüllyedni! Lelkiismereti furdalás nélkül osztokodna urával az öleléseimen.

Spanyol táncosnő vagyok, nemcsak híres, hanem hírhedt is, mert mielőtt Lajos királyt megismertem, válogatás nélkül osztogattam kegyemet a férfiak sokaságának, de ilyen jellemtelen sohase tudnék lenni.

nyelvű hírek. 22.40: Beethoven „Patétikus” szonátája, lemezekről. 22.55: Hanglemezek.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13.10: Dániel Ilonka zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Hunyadi J. énekel zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállás. 14.30: Szórakoztató zene. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 17.10: Gyermekdélután. 17.45: Időjelzés, hírek. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Mursi Elek cigányzenekara. Közben 18.40 Budapest mint tengeri kikötő. 19.15: Előadás. 19.45: Kapi-Králik Jenő orgonál. 19.45: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Egy fényes nap Aradon. Felolvasás. 20.45: Solymosi L. jazzzongoraszám. 21: Látogatás a szabocsmegyei bokortanyákon. Hangsfejt. 21.25: Parasztbecsület Hangl. 22.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Vidák J. cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia ny. 24.20: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.45: Ruszin hallgatónak. 19.45: Földművelésügyi főléra. 20.35: Oláhné Vajda Júlia énekel zongorakísérettel. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A rádió szalonzene. 22.25: Előadás. 22.55: Időjárás.

SZERDA, AUGUSZTUS 28.

București. Rádio Románia és Rádio București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.30: Román népzene lemezekről. Rádio Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.15: Silvia Serbescu zongorázik. 20.40: Hírek. 21: Goethe szerzeményű hanglemezeiről. 22: Hírek. 22.20: Idegennyelvű hírek. 22.40: Beethoven szonáták 23: Strauss Richard „Don quihotte” szimfonikus költeménye.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13.10: Hanglemezek. Közben 13.40: Hírek. 14.30: Weidinger Ede szalonzene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Olasz tanclemezek. 18.45: Előadás. 19.15: Budapesti Hangverseny Zenekar. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Az ipari légtöltési iskola szerepe. 20.40: Katonánóták. Kiséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 21.45: Küllőgyi negvedőra. 22: Waldbauer-Kerpely vonósnyegyes. 22.40: Hírek magyar szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rádió szalonzene. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Sárközi Gyula cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: Hanglemezek. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin ny. 21.25: Goethe és Magyarország. 21.50: Szórakoztató zene. 22.40: Időjárás.

Amig ezeket gyors pillanatok alatt végig gondoltam, szerettem volna Schöneheim bárót arcul köpni. Mielőtt azonban erre elhatároztam volna magamat, úgy látszik, megunta a válasza való várakozást, mert sürgetett:

— Remélhetek? Kedveskésem mosolyogtam a szemébe és pajkosan válaszoltam:

— Aki nem remél, az nem is várhat diadalt. És esztalanul hátba vágtam.

— Igy most kibocsátom, édes kis titkosom.

Már boldog volt és vidáman indult az ajtó felé. Hirtelen megfordult:

— Ó, donna, nem kaphatnék legalább egy icipici csókot előlegül?

— Azt már nem, drágám. A saját érdekében nem. Mert annak idején, ha majd megkapja megérdemelt jutalmát, a mostani előleget le kellene vonnom és akkor megkárosultnak érezné magát.

Elment.

Schöneheim Ervin báró titkos tanácsost elintézttem. Elhatároztam, hogy hitgetni fogom, kecsgetni fogom, de természetesen eszembe sincsen az ígéretek, amelyek nem mondog ki, csak sejtetek, valaha is belátni. Viszont szolgálatait, ha azokra szükség lesz, felhasználom. Bizonyos az is, óvakodni fog attól, hogy nekem valaha ártson.

70.
München, 1847. július 19.

Schöneheim bárót leszereltem, de az egész maradi pártot nem. A pártban tüzet fújnak ellenem, mert nem szegődtem melléjük. A báró természetesen nem számolt be őszintén a köztem és közte lefolyt jelenetről, csak annyit mondott, hogy nem akarok politikával foglalkozni. Amde ennyi is elég volt nekik, hogy megharagudjanak rám.

Egészen másként áll a helyzet a haladó pártiakkal. Ezek vezetője, von Görres Efraim Michael ténár, beszámolt róla, hogy milyen gorombán utasítottam el. Elhatározták, hogy megfizetnek nekem érte.

Mindkét táborban izzó hangulat uralkodott. Várták az alkalmat, hogy nekem fámádhassanak.

És az alkalom egyszerre jött meg úgy a maradiak, mint a haladók számára.

A király rendeletét után felemelte a sörgarast, a sörfogasztás után az államnak járó illetéket. Ennek következtében a sör két iccentéig egy krajcár-ra drágult.

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes infézkedések miatt nem közölhető. **ALLASKERESÉS** rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. **Vastag** betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. **Vastag** betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: **I. kerületben:** Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. **II. kerületben:** Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. **III. kerületben:** Flauder trafik, Piata Lahovari. **IV. kerületben:** March trafik, Piata Küttl. — Nogrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13

Alkalmasság

Rendszerető jól főző minden felvételt. I. Piata Tepes Voda 1. házneszternél. 1456

Bejárónó félnapra szeptember 1-re felvétetik. IV., Str. I. Bratianu 29. III. em. 14. 1035

Komoly megbízható mindenest keresek 3 szobás új lakás részére. Egyszerű főzés, három felnőtt személy. Jól fizetik. Jelentkezni: Telefon: 22—29. Electron Gianone. 1477

Elárúsítónó női kalap szakmából, román, magyar, német nyelvtudással, jó megjelenésű felvétetik. Személyes bemutatkozás délelőtt „Grete” Bulev. Regele Ferdinand 6. 1458

Oktatás

Német-magyar gyorsírást tízújjrendszerű gépirást legjobb módszerrel lelkismeretesen tanítok. Házhoz is megyek. Kasztnér II., Str. Stefan cel Mare. 1482

Állást keres

Perfekt minden szakácsnó jó úri családnál állást keres éves bizonyítvánnyal azonnalra. III., Str. Odobescu 40. portás. 1483

Lakás

Délfekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I. Bulevardul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Háromszobás lakás mellékhelyiségek nélkül, irodának alkalmas a Hítelbank palotában november 1-re kiadó. Telefon: 41—90. 1455

Háromszobás központifűtéses lakás terrasszal, lehetőleg azonnalra kiadó. Tűlgyebédő és egyes berendezési tárgyak eladók. Megtekinthető 10—5-ig I., Str. Milano 14. I., em. 4. 1464

Modern kétszobás irodahelyiség és 2 üzemhelyiség kirakattal a Bevárosban, azonnalra kiadó. Leszámítolóbank r. t. Telefon: 36—31. 1461

2, 3 és 4 SZOBÁS modern lakások, fürdőszoba és összes mellékhelyiségekkel, valamint egy üzemhelyiség irodának is alkalmas, azonnal kiadók. Közelebbit Splendid szálloda, Timisoara IV., Telefon 32—65. 1476

Háromszobás lakás teljesen modern, azonnal kiadó. Bulev. Regina Maria 10. villamos megállóhely. 1469

Modern új családi ház, fürdő, terrasz, kert, villamos megálló mellett V. kerület Str. Cloșca 16 szeptember 1-re kiadó. Közelebbit mehalai gyógytár. Telefon: 44—82. 1468

Modern 4 szobás villalaks Belváros. Bulev. Carmen Sylva 32 szám alatt azonnal kiadó. Bővebbet Vásárhelyi Imre. Telefon: 36—86. 1481

Modern négy szobás uccai teljes komfortú mellékhelyiségekkel, irodai célokra is alkalmas lakás Belvárosban, azonnalra kiadó. I., Str. Gheorghe Lazar 4. 1467

Négy szobás összkomfortos vilalaks az I. kerületben november 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 1478

Kétszobás családi házat keresek megvételre. Bővebbet Str. Bratianu 39. portásnál. 1480

Kétszobás uccai garzonlakás lépcsőházi bejárattal fürdőszoba, teafülkével, ugyanaz egy kétszobás udvari lakás, nagy modern, teljes komfortú mellékhelyiséggel kiadó. I., Str. Gheorghe Lazar 4. 1466

Azonnal kiadó 3 és 4 szobás uccai, valamint 2 szobás udvari lakás IV. ker. Bratianu u. 15 szám alatt. Raktárhelyiség és nagy betonpince szintén azonnalra kiadó. I. ker. Str. V. Alexandri 7 szám alatt. Érdeklődni ugyanott: Transylvania bizt. társ. Telefon: 11—74. 1421

Egyszobás, előszobás garzon lakás azonnalra kiadó. III., Str. Virgil Onitiu 3. 1447

Adás-vétel

Házi iskolapad, 2 pados azonnal eladó. Megtekinthető I. C. Bratianu 3. A nyomdába. 2041

Világ márkás Bösendorfer (rövid) keresztűrs zongora, úgyszintén elsőrendű pianó (angol szerkezetű) új állapotban sürgősen eladó. Freund I., Str. Turin 6. Telefon: 38—13. 1472

Sacalaz községében egy fekete, rövid, bécsi gyártmányú zongora eladó. 1475

Szilasi borok nagyobb mennyiségben is eladók. Ajánlatok „Bor” jellege alatt a kiadóba. 1474

Ezüstróka vadonatúj, jutányosan eladó. I., Str. General Grigorescu 4. II. emelet. 1471

Szabályozható fekvőszék, férfi ruha, női cipők eladók. III., Str. Vladica Badescu 7. ajtó 6. 1470

Mézet cca 50 kgr. megvételre keresek. Ing. Schedivetz Timisoara IV., Str. Bratianu 39. 1479

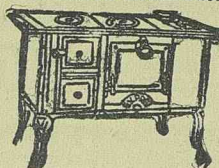
Férfi bicikli jókarban lévő 800 leiert eladó. IV. Str. Sturdza 52 ajtó 16. 2036

Házhelyek eladók Str. Mures, Iris és Hebe uccákban. Érdeklődni Bogdan Antal dr. ügyvédi irodájában. I., Str. Palanca 2. 1410

20 drb. mangalica süldő simultánorvas eladó, párja 80 lg. súlyú Scharff Gyula dr. gazdasága Rauti, jud. Timis-Tor. 1440

Eladó Fratelián a villamos végállomás közvetlen közelében, négy szobás, előszobás, fürdőszobás, vízvezetékes, parkettás, modern adómentes ház, 200 négyzetű telekkel. VIII. ucca 4/b. 1446

Modern takaréktűzhelyek

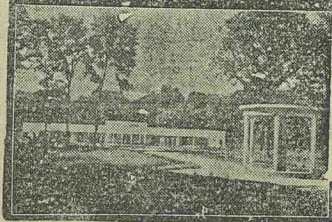

Minőségben. Alacsony árak. Vannak mindenféle és fekete fűtőhelyekben.

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszese, dűst, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

MEGJELENT UZ BENCE 11-İK FÜZETE.

Bence es az inspektor ur
EGY FÜZET ÁRA 4 LEI

Kapható minden újságárusító helyen és lapkihordónál

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. A. A. Arad

Különjele

Üzlethelyiség, azelőtt minding hentesüzlet volt, szeptember 1-re kiadó. II. Str. Dacilor 10. Telefon: 38—48. 1453

Villamosban felejtett családi iratokat, ima, vendékönyvet és Tolnai lapokat tartalmazó csomagot V., Str. Aprodul Movila 21 alatt jutalom mellett sürgősen leadni kéri Grábler. 1457

Tanulókat (kettő) teljes ellátással és zongora használatlall úri családnál felvesznek. I., Bulev. Hasdeu 8. „Banatul” sportpálya mellett. 1463

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensiunea Villa Margot” Str. I. Duca 15., ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensiunea Villa Margot Buzia-bai Str. I. Duca 15. 1002

Új női és férfi kalap, régiék javítása és tisztítása a legolcsóbban Sziklái János kalaposnál IV., Str. Dimitrie Sturdza 49. 1419

Egyedülálló úrinő otthonát találhat egyedülálló úrinőnél, saját házában 3 szobás lakásában. Ajánlatokat „Úrinő” jellege alatt a kiadóba. 1473

Nyak kendőt javít, fordít, tisztít, dr. Örfiné, Str. Metianu 4. udvarban. 1423

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve
Waltrich

iodrász
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1—2—3—6 villamos megállójánál.

JÉGSZEKRÉNYEK
helyszűke miatt olcsón eladók
JÄGER PÉTER
vaskereskedés,
IV., Bul. Carol 58.

A Bul. Regele Ferdinand 1 szám alatti házban (volt Löffler A. palota) a III-ik emeleten

modern kétszobás garzonlakás november 1-re kiadó
Bővebbet a Temesvári Banknál.

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle lillomtejkremet, lillom-tejszappant és lillompudert, h á r o színben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében I., Piata I. C. Bratianu.